

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

2 päivänä heinäkuuta 2019*

Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu – Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka – Iranin islamilaiseen tasavaltaan kohdistuvat rajoittavat toimenpiteet – Varojen jäädyttäminen – Jäsenvaltioiden alueelle pääsyä koskeva rajoitus – Korvaus vahingosta, jonka väitetään aiheutuneen kantajan nimen lisäämisestä luetteloon ja sen pysyttämisestä luettelossa henkilöistä ja yhteisöistä, joihin rajoittavia toimenpiteitä sovelletaan – Aineellinen vahinko – Henkinen kärsimys

Asiassa T-406/15,

Fereydoun Mahmoudian, kotipaikka Teheran (Iran), edustajinaan asianajajat A. Bahrami ja N. Korogiannakis,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään R. Liudvinaviciute-Cordeiro ja M. Bishop,

vastajaana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään aluksi A. Aresu ja D. Gauci, sittemmin Aresu ja R. Tricot,

väliintulijana,

jossa vaaditaan SEUT 268 artiklan perusteella sen vahingon korvaamista, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta 26.7.2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/413/YUTP (EUVL 2010, L 195, s. 39), Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 26.7.2010 annetun neuvoston täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 668/2010 (EUVL 2010, L 195, s. 25), Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisen kannan 2007/140/YUTP kumoamisesta tehdyn päätöksen 2010/413/YUTP muuttamisesta 25.10.2010 annetun neuvoston päätöksen 2010/644/YUTP (EUVL 2010, L 281, s. 81) ja Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EY) N:o 423/2007 kumoamisesta 25.10.2010 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 961/2010 (EUVL 2010, L 281, s. 1), joilla kantajan nimi merkittiin luetteloihin henkilöistä ja yhteisöistä, joihin sovelletaan rajoittavia toimenpiteitä, ja säilytettiin kyseisissä luetteloissa, antamisen vuoksi,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja I. Pelikánová (esittelevä tuomari) sekä tuomarit V. Valančius ja U. Öberg,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Marescaux,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa ja 11.12.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn, on antanut seuraavan

tuomion

I Asian tausta

- 1 Nyt käsiteltävä asia liittyy rajoittaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena oli painostaa Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan ydinaseiden levittämistä edistävä ydinenergia-alan toiminta ja ydinasejärjestelmien kehittäminen (jäljempänä ydinaseiden levittäminen).
- 2 Kantaja, Ferydoun Mahmoudian, on Fulmenin enemmistöosakas ja sen hallituksen puheenjohtaja. Fulmen on iranilainen yhtiö, joka toimii erityisesti sähkölaitealalla.
- 3 Euroopan unioni antoi 27.2.2007 Irania koskevista rajoittavista toimenpiteistä neuvoston yhteisen kannan 2007/140/YUTP (EUVL 2007, L 61, s. 49) ja 19.4.2007 Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä neuvoston asetuksen (EY) N:o 423/2007 (EUVL 2007, L 103, s. 1).
- 4 Yhteisen kannan 2007/140 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrättiin tiettyjen henkilöiden ja yhteisöjen kaikkien varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä. Luettelo näistä henkilöistä ja yhteisöistä oli yhteisen kannan 2007/140 liitteessä II.
- 5 Euroopan yhteisön toimivallan osalta asetuksen N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdassa säädettiin sellaisille henkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvien varojen jäädyttämisestä, joiden Euroopan unionin neuvosto oli yhteisen kannan 2007/140 5 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti todennut osallistuvan ydinaseiden levittämiseen. Luettelo näistä henkilöistä, yhteisöistä ja elimistä muodosti asetuksen N:o 423/2007 liitteen V.
- 6 Yhteinen kanta 2007/140 kumottiin Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä 26.7.2010 annetulla neuvoston päätöksellä 2010/413/YUTP (EUVL 2010, L 195, s. 39).
- 7 Päätöksen 2010/413 20 artiklan 1 kohdassa säädetään useiden yhteisöjen varojen jäädyttämisestä. Tämän säännöksen kohteena ovat muun muassa ”henkilöt ja yhteisöt,— — jotka osallistuvat [ydinaseiden levittämiseen] tai joilla on välitön yhteys tällaiseen toimintaan tai jotka antavat tukea tällaiselle toiminnalle,— — tai niiden puolesta tai johdolla toimivat henkilöt tai yhteisöt tai niiden omistuksessa tai määräysvallassa, myös laittomin keinoin, ovat yhteisöt,— — joiden luettelo on liitteessä II”.
- 8 Päätöksen 2010/413 liitteessä II oleva luettelo korvattiin päätöksen 2010/413 muuttamisesta 25.10.2010 annetussa neuvoston päätöksessä 2010/644/YUTP (EUVL 2010, L 281, s. 81) säädetyllä uudella luettelolla.
- 9 Neuvosto antoi 25.10.2010 asetuksen (EU) N:o 961/2010 Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen N:o 423/2007 kumoamisesta (EUVL 2010, L 281, s. 1).

- 10 Kun päätös 2010/413 oli annettu 26.7.2010, neuvosto lisäsi kantajan nimen mainitun päätöksen liitteessä II olevaan taulukkoon I sisältyvään henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luetteloon.
- 11 Näin ollen kantajan nimi kirjattiin asetuksen N:o 423/2007 liitteessä V olevaan taulukkoon I sisältyvään henkilöiden, yhteisöjen ja elinten luetteloon asetuksen (EY) N:o 423/2007 7 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta 26.7.2010 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 668/2010 (EUVL 2010, L 195, s. 25). Täytäntöönpanoasetuksen N:o 668/2010 antamisen seurauksena kantajan varat ja taloudelliset resurssit jäädytettiin.
- 12 Päätöksessä 2010/413 samoin kuin täytäntöönpanoasetuksessa N:o 668/2010 neuvosto esitti seuraavat kantajaa koskevat perustelut: ”Fulmen-yhtiön johtaja”.
- 13 Kantaja pyysi 26.8.2010 päivätyssä kirjeessä, että neuvosto tarkastelisi uudelleen hänen sisällyttämistään päätöksen 2010/413 liitteessä II olevaan luetteloon ja asetuksen N:o 423/2007 liitteessä V olevaan luetteloon. Hän pyysi myös neuvostoa ilmoittamaan hänelle seikat, joilla se perusteli rajoittavien toimenpiteiden kohdistamista häneen.
- 14 Päätöksen 2010/644 antaminen ei vaikuttanut kantajan nimen sisällyttämiseen päätöksen 2010/413 liitteessä II olevaan luetteloon.
- 15 Koska asetus N:o 423/2007 kumottiin asetuksella N:o 961/2010, neuvosto sisällytti kantajan nimen viimeksi mainitun asetuksen liitteessä VIII olevan taulukon A 14 kohtaan. Näin ollen kantajan varat oli tästä lähtien jäädytetty asetuksen N:o 961/2010 16 artiklan 2 kohdan nojalla.
- 16 Neuvosto vastasi 28.10.2010 päivätyllä kirjeellä kantajan 26.8.2010 päivätyyn kirjeeseen ja ilmoitti hylkäävänsä uudelleentarkastelun jälkeen kantajan pyynnön siitä, että hänen nimensä poistettaisiin päätöksen 2010/413 liitteessä II olevasta luettelosta ja asetuksen N:o 961/2010 liitteessä VIII olevasta luettelosta. Neuvosto täsmensi tästä, että koska asiakirja-aineistoon ei sisältynyt uusia seikkoja, joiden perusteella se muuttaisi kantaansa, mainittujen tekstien nojalla kantajaan kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä sovellettaisiin edelleen. Neuvosto ilmoitti lisäksi, että sen päätös kantajan nimen pitämisestä kyseisissä luetteloissa perustui ainoastaan niissä mainittuihin perusteluihin.
- 17 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi 21.3.2012 antamallaan tuomiolla Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) päätöksen 2010/413, täytäntöönpanoasetuksen N:o 668/2010, päätöksen 2010/644 ja asetuksen N:o 961/2010 siltä osin kuin ne koskivat Fulmenia ja kantajaa.
- 18 Riidanalaiisten säädösten kumoamisen, joka tehtiin 21.3.2012 annettuun tuomioon Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) johtaneen kanteen yhteydessä, ajallisten vaikutusten osalta unionin yleinen tuomioistuin muistutti kyseisen tuomion 106 kohdassa asetuksen N:o 961/2010 osalta, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 60 artiklan toisen kohdan nojalla poiketen siitä, mitä SEUT 280 artiklassa määrätään, unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisut, joilla kumotaan asetus, tulevat voimaan vasta kyseisen perussäännön 56 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun ajan kuluttua, tai jos muutosta on haettu tämän ajan kuluessa, muutoksenhaun hylkäämisestä. Käsiteltävässä asiassa se katsoi, että ei vaikuttanut siltä, että asetuksella N:o 961/2010 säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden tehokkuus vaarantuisi niin vakavalla ja korjaamattomalla tavalla, että voitaisiin oikeuttaa kyseisen asetuksen vaikutusten voimassaolon pysyttäminen kantajiin nähden unionin tuomioistuimen perussäännön 60 artiklan toisessa kohdassa määrättyä aikaa pidemmälle, kun otetaan huomioon näiden toimenpiteiden merkittävä vaikutus kantajien oikeuksiin ja vapauksiin.

- 19 Lisäksi unionin yleinen tuomioistuin piti 21.3.2012 antamansa tuomion Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) 107 kohdassa päätöksen 2010/413, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2010/644, vaikutukset voimassa siihen saakka, kunnes asetuksen N:o 961/2010 kumoamisen vaikutukset tulevat voimaan.
- 20 Neuvosto valitti 4.6.2012 unionin tuomioistuimeen 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142). Kyseinen valitus kirjattiin numerolla C-280/12 P. Mainitun valituksen tueksi neuvosto väitti muun muassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että sen oli esitettävä näyttö, jolla osoitetaan, että Fulmen oli toiminut Fordow'n laitoksessa lähellä Qomia (Iran), vaikka seikat, joita näyttönä olisi voitu esittää, olivat peräisin luottamuksellisista lähteistä, ja että unionin yleisen tuomioistuimen oikeudelliset virheet liittyvät kahteen tekijään näiden seikkojen esittämisessä: ensimmäinen niistä koskee jäsenvaltioiden neuvostolle ilmoittamia todisteita ja toinen luottamuksellisten seikkojen esittämistä tuomioistuimille.
- 21 Unionin tuomioistuin hylkäsi valituksen perusteettomana 28.11.2013 antamallaan tuomiolla neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) ja vahvisti sen, mitä unionin yleinen tuomioistuin oli todennut 21.3.2012 antamansa tuomion Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) 103 kohdassa, eli että neuvosto ei ollut esittänyt näyttöä Fulmenin toimimisesta Fordow'n laitoksessa lähellä Qomia.
- 22 Asetuksen N:o 267/2012 täytäntöönpanosta 18.12.2013 annetulla neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 1361/2013 (EUVL 2013, L 343, s. 7) neuvosto poisti 28.11.2013 annetun tuomion neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) nojalla kantajan nimen rajoittavien toimenpiteiden kohteina olevien henkilöiden ja yhteisöjen luetteloista, jotka sisältyvät päätöksen 2010/413 liitteeseen II ja asetuksen N:o 267/2012 liitteeseen IX, 19.12.2013 alkaen. Sen jälkeen kantajan nimeä ei ole merkitty mihinkään luetteloon.

II Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset

- 23 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 26.7.2015 toimittamallaan kannekirjelmällä. Asia siirrettiin unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäiselle jaostolle.
- 24 Neuvosto toimitti vastineensa 9.11.2015.
- 25 Euroopan komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 9.11.2015 toimittamallaan asiakirjalla saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen neuvoston vaatimuksia.
- 26 Kantaja toimitti 2.12.2015 huomautuksensa komission väliintulohakemuksesta. Neuvosto ei esittänyt kyseisestä hakemuksesta huomautuksia asetetussa määräajassa.
- 27 Unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 10.12.2015 antamalla päätöksellä, joka annettiin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 144 artiklan 4 kohdan mukaisesti, komissio hyväksyttiin väliintulijaksi esillä olevassa asiassa.
- 28 Kantaja toimitti vastauskirjelmänsä 12.1.2016.
- 29 Komissio toimitti väliintulokirjelmänsä 25.1.2016. Neuvosto ja kantaja eivät esittäneet huomautuksia kyseisestä kirjelmästä.
- 30 Neuvosto toimitti vastauskirjelmänsä 26.2.2016.

- 31 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.3.2016 jätetyllä kirjeellä istunnon pitämistä asianosaisten kuulemiseksi työjärjestyksen 106 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- 32 Esittelevän tuomarin ehdotuksesta unionin yleinen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) toteutti ensimmäisen prosessinjohtotoimen asianosaisten kuulemiseksi asian käsittelyn mahdollisesta keskeyttämisestä siihen asti, kunnes unionin tuomioistuin tekee päätöksen asian C-45/15 P, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, käsittelyn lopettamisesta. Neuvosto esitti tätä koskevat huomautuksensa asetetussa määräajassa.
- 33 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin työjärjestyksen 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti, esittelevä tuomari määrättiin ensimmäiseen jaostoon, jonka ratkaistavaksi nyt käsiteltävä asia näin ollen siirrettiin.
- 34 Unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtaja päätti 31.8.2016 antamallaan päätöksellä lykätä nyt käsiteltävän asian käsittelyä.
- 35 Sen jälkeen, kun tuomio Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) oli annettu 30.5.2017 esittelevän tuomarin ehdotuksesta, unionin yleinen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) toteutti toisen prosessinjohtotoimen asianosaisten kuulemiseksi seurauksista, joita niille aiheutui kyseisestä tuomiosta käsiteltävän asian kannalta (jäljempänä toinen prosessinjohtotoimi). Asianosaiset ja komissio esittivät tätä koskevat huomautuksensa asetetussa määräajassa.
- 36 Komissio ilmoitti unionin yleiselle tuomioistuimelle 28.11.2018 päivätyllä kirjeellä, että vaikka se edelleen tukee neuvoston kantaa, se ei pitänyt tarpeellisena osallistua istuntoon nyt käsiteltävässä asiassa.
- 37 Asianosaisten suulliset lausumat ja niiden unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 11.12.2018 pidetyssä istunnossa.
- 38 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin
- ottaa kanteen tutkittavaksi ja katsoo sen perustelluksi
  - velvoittaa neuvoston maksamaan hänelle 2 227 000 euroa korvauksena hänelle aiheutuneesta aineellisesta vahingosta ja 600 000 euroa korvauksena hänelle tämän saman luetteloon merkitsemisen vuoksi aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä
  - velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 39 Neuvosto ja komissio vaativat, että unionin yleinen tuomioistuin
- hylkää kanteen
  - velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

III Oikeudellinen arviointi

A Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta

- 40 Neuvosto väittää vastauskirjelmässään 18.2.2016 annetun tuomion Jannatian v. neuvosto (T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86) perusteella, että siltä osin kuin kantaja perusteli vahingonkorvausvaatimustaan hänen nimensä merkitsemisellä lainvastaisesti päätöksen 2010/413, sellaisena kuin se on muutettuna

päätöksellä 2010/644, liitteessä II olevaan luetteloon, unionin yleisellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa lausua nyt käsiteltävästä kanteesta, koska SEUT 275 artiklan toisessa kohdassa ei anneta sille toimivaltaa ratkaista yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan (YUTP) alan säädösten lainvastaisuuteen perustuvaa vahingonkorvausvaatimusta.

- 41 Vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa esittämään kysymykseen, jossa kantajaa kehoitettiin esittämään huomautuksensa neuvoston esittämästä oikeudenkäyntiväitteestä, hän täsmensi, että nyt käsiteltävällä kanteella hän aikoi vaatia ainoastaan neuvoston antamien asetusten aiheuttaman vahingon korvaamista, mikä merkittiin istuntopöytäkirjaan. Mainittu vastaus huomioon ottaen on katsottava, että kantaja muutti lähinnä kannekirjelmän toista vaatimuskohtaa, joten loppujen lopuksi hän vaatii ainoastaan, että unionin yleinen tuomioistuin velvoittaa neuvoston maksamaan hänelle 2 227 000 euroa korvauksena aineellisesta vahingosta, jota hänelle aiheutui hänen nimensä merkitsemisestä lainvastaisesti täytäntöönpanoasetuksen N:o 668/2010 ja asetuksen N:o 961/2010 liitteenä oleviin luetteloihin (jäljempänä riidanalaiset luettelot), ja 600 000 euroa korvauksena henkisestä kärsimyksestä, jota hänelle aiheutui näistä samoista merkinnöistä.
- 42 On joka tapauksessa muistettava, että unionin yleinen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 129 artiklan nojalla milloin tahansa omasta aloitteestaan, asianosaisia kuultuaan tutkia, onko asia jätettävä tutkimatta ehdottoman prosessinedellytyksen puuttumisen vuoksi; vakiintuneessa oikeuskäytännössä tällaisena edellytyksenä on pidetty unionin tuomioistuinten toimivaltaa kanteen tutkimiseen (ks. vastaavasti tuomio 18.3.1980, *Ferriera Valsabbia ym. v. komissio*, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78–228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 ja 85/79, EU:C:1980:81, 7 kohta ja tuomio 17.6.1998, *Svenska Journalistförbundet v. neuvosto*, T-174/95, EU:T:1998:127, 80 kohta).
- 43 Tässä yhteydessä oikeuskäytännöstä ilmenee, että vaikka vahingonkorvauskanne, jossa vaaditaan korvausta YUTP:n alaan kuuluvan säädöksen antamisesta väitetysti aiheutuneesta vahingosta, ei kuulu unionin yleisen tuomioistuimen toimivallan piiriin (tuomio 18.2.2016, *Jannatian v. neuvosto*, T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86, 30 ja 31 kohta), unionin yleinen tuomioistuin on toisaalta aina todennut olevansa toimivaltainen käsittelemään vaatimusta korvauksen saamiseksi vahingosta, jonka tietty henkilö tai yhteisö väittää kärsineensä häneen tai siihen SEUT 215 artiklan nojalla sovellettujen rajoittavien toimenpiteiden vuoksi (ks. vastaavasti tuomio 11.7.2007, *Sison v. neuvosto*, T-47/03, ei julkaistu, EU:T:2007:207, 232–251 kohta ja tuomio 25.11.2014, *Safa Nicu Sepahan v. neuvosto*, T-384/11, EU:T:2014:986, 45–149 kohta).
- 44 Asia ei voi olla toisin silloin, kun on kyse vaatimuksesta korvauksen saamiseksi vahingosta, jonka tietty henkilö tai yhteisö väittää kärsineensä häneen tai siihen SEUT 291 artiklan 2 kohdan nojalla sovellettujen rajoittavien toimenpiteiden vuoksi.
- 45 Oikeuskäytännön mukaan missään EUT-sopimuksen määräyksessä ei nimittäin määrätä, ettei sen kuudetta osaa, joka koskee toimielinjärjestelmää ja varainhoitoa, voitaisi soveltaa rajoittaviin toimenpiteisiin. SEUT 291 artiklan 2 kohdan, jossa määrätään, että ”jos unionin oikeudellisesti velvoittavat säädökset edellyttävät yhdenmukaista täytäntöönpanoa, kyseisillä säädöksillä siirretään täytäntöönpanovaltaa komissiolle tai, tietyissä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 24 ja 26 artiklassa määrätyissä tapauksissa, neuvostolle”, soveltaminen ei siis ole poissuljettua, kunhan tässä määräyksessä asetetut edellytykset täyttyvät (tuomio 1.3.2016, *National Iranian Oil Company v. neuvosto*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 35 kohta).
- 46 Käsiteltävässä asiassa kantajaan päätöksen 2010/413, jota on sittemmin muutettu päätöksellä 2010/644, nojalla sovelletut rajoittavat toimenpiteet pantiin täytäntöön täytäntöönpanoasetuksella N:o 668/2010, joka annettiin SEUT 291 artiklan 2 kohdan mukaisesti, ja asetuksella N:o 961/2010, joka annettiin SEUT 215 artiklan mukaisesti.

- 47 Tästä seuraa, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin ei ole toimivaltainen käsittelemään kantajan vahingonkorvausvaatimusta siltä osin kuin hän vaatii korvausta vahingosta, jonka hän väittää itselleen aiheutuneen päätöksen 2010/413, jota on sittemmin muutettu päätöksellä 2010/644, antamisen vuoksi, kyseinen tuomioistuin on sitä vastoin toimivaltainen käsittelemään tätä samaa vaatimusta siltä osin kuin kantaja vaatii korvausta vahingosta, jonka hän väittää itselleen aiheutuneen sen johdosta, että tämä sama päätös pantiin täytäntöön täytäntöönpanoasetuksella N:o 668/2010 ja asetuksella N:o 961/2010 (jäljempänä riidanalaiset säädökset).
- 48 Näin ollen on todettava, että unionin yleisellä tuomioistuimella on toimivalta tutkia nyt käsiteltävä kanne, sellaisena kuin se on muutettuna istunnossa eli siltä osin kuin siinä vaaditaan korvausta vahingosta, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen siitä, että päätöksen 2010/413, jota on sittemmin muutettu päätöksellä 2010/644, nojalla siihen sovellettavat rajoittavat toimenpiteet pantiin täytäntöön riidanalaisilla säädöksillä (jäljempänä riidanalaiset toimenpiteet).

B Pääasia

- 49 SEUT 340 artiklan toisen kohdan mukaan ”sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella unioni korvaa toimielintensä ja henkilöstönsä tehtäviään suorittaessaan aiheuttaman vahingon jäsenvaltioiden lainsäädännön yhteisten yleisten periaatteiden mukaisesti”. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unioni on SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa elinten lainvastaaisesta menettelystä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät: unionin toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiallisesti syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 9.9.2008, FIAMM ym. v. neuvosto ja komissio, C-120/06 P ja C-121/06 P, EU:C:2008:476, 106 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 11.7.2007, Schneider Electric v. komissio, T-351/03, EU:T:2007:212, 113 kohta ja tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 47 kohta).
- 50 Kanteensa tueksi kantaja vetoaa siihen, että edellä mainitut kolme edellytystä täyttyvät nyt käsiteltävässä asiassa.
- 51 Neuvosto, jota komissio tukee, vaatii, että kanne hylätään perusteettomana sillä perusteella, että kantaja ei ole esittänyt todisteita, jotka sen kuuluu esittää siitä, että kaikki sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytykset täyttyvät nyt käsiteltävässä asiassa.
- 52 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 340 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettua sopimussuhteen ulkopuolisen unionin vastuun syntymisen edellytykset, sellaisina kuin ne on jo mainittu edellä 49 kohdassa, ovat kumulatiivisia (tuomio 7.12.2010, Fahas v. neuvosto, T-49/07, EU:T:2010:499, 92 ja 93 kohta ja määräys 17.2.2012, Dagher v. neuvosto, T-218/11, ei julkaistu, EU:T:2012:82, 34 kohta). Tästä seuraa, että silloin kun yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan, eikä muita edellytyksiä ole tarpeen tutkia (tuomio 26.10.2011, Dufour v. EKP, T-436/09, EU:T:2011:634, 193 kohta).
- 53 Näin ollen nyt käsiteltävässä asiassa on selvitettävä, onko kantaja esittänyt todisteet, jotka hänen kuuluu esittää, riittämönsä neuvoston toiminnan – toisin sanoen riidanalaisien säädösten antamisen ja hänen nimensä säilyttämisen riidanalaisissa luetteloissa – lainvastaaisuudesta, sen aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen, joita hän väittää itselleen aiheutuneen, tosiasiallisuudesta sekä kyseisten säädösten antamisen ja hänen tarkoittamansa vahingon ja kärsimyksen välisestä syy-yhteydestä.

1. Väitetty lainvastaisuus

- 54 Kantaja väittää, että toimielinten toiminnan lainvastaisuutta koskeva edellytys täyttyy, sillä lähinnä antamalla riidanalaiset säädökset ja säilyttämällä kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa neuvosto on rikkonut riittävän ilmeisellä tavalla oikeussääntöjä, joiden tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, tavalla, joka oikeuskäytännön mukaan voi olla perustana unionin sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymiselle.
- 55 Tältä osin kantaja muistuttaa ensinnäkin, että 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) sekä neuvoston valituksen johdosta 28.11.2013 annetusta tuomiosta neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775), jolla mainittu valitus hylättiin (ks. edellä 21 kohta), ilmenee, että riidanalaiset säädökset ovat lainvastaisia.
- 56 Hän muistuttaa nimittäin yhtäältä, että 21.3.2012 annetussa tuomiossa Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei neuvostolla ollut häntä vastaan mitään todisteita, joihin se olisi voinut tukeutua hänen nimensä merkitsemiseksi riidanalaisiin luetteluihin, ja katsoo, että tällä rikotaan ilmeisellä tavalla oikeussääntöä, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, tavalla, joka voi olla perustana unionin sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun syntymiselle. Vastauksena toisen prosessinjohtotoimen yhteydessä esitettyyn kysymykseen hän toteaa, että kun otetaan huomioon käsiteltävän asian ja 30.5.2017 annettuun tuomioon Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) johtaneen asian taustalla olevat samankaltaiset tosiseikat, kaikkia toteamuksia, jotka koskevat neuvoston lainvastaisen toiminnan vakavuutta viimeksi mainitussa asiassa, voidaan soveltaa nyt käsiteltävään asiaan soveltuvin osin. Hän lisää, että unionin yleisen tuomioistuimen oli katsottava, ettei pelkästään riidanalaisien säädösten kumoaminen voi olla riittävä korvaus hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.
- 57 Toisaalta kantaja katsoo, että huolimatta siitä, että unionin yleinen tuomioistuin totesi 21.3.2012 annetussa tuomiossa Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) lainvastaisuuden olevan ilmeinen, neuvoston päätös valittaa kyseisestä tuomiosta merkitsee harkintavallan väärinkäyttöä, jonka seurauksena hänelle aiheutunut vahinko on pahentunut.
- 58 Toiseksi kantaja väittää, että riidanalaisien toimenpiteiden seurauksena loukattiin hänelle Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 16 ja 17 artiklan nojalla kuuluvia elinkeinovapautta ja omistusoikeutta. Tämä perusoikeuksien loukkaus pahentaa hänen mukaansa neuvoston toiminnan lainvastaisuutta tavalla, joka tekee rikkomisesta ilmeisen.
- 59 Vastauksessaan toisen prosessinjohtotoimen yhteydessä esitettyyn kysymykseen neuvosto, jota komissio tukee, ei enää kiistä riidanalaisien säädösten antamisesta johtuvaa lainvastaisuutta ja myöntää, että unionin tuomioistuimen 30.5.2017 antamassa tuomiossa Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) tekemät päätelmät, jotka koskevat sellaisen oikeussäännön, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, rikkomista riittävän ilmeisellä tavalla, ovat merkityksellisiä käsiteltävän asian kannalta siltä osin kuin kantajan merkitseminen luetteloon tapahtui olosuhteissa, jotka olivat lähellä kyseiseen tuomioon johtaneen asian olosuhteita. Sitä vastoin se kiistää kantajan väitteet, jotka koskevat harkintavallan väärinkäyttöä ja perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklan rikkomista, ja katsoo, että 30.5.2017 annetussa tuomiossa Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) ei esitetä mitään tältä osin merkityksellisiä seikkoja.
- 60 Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin totesi 21.3.2012 annetussa tuomiossa Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), että riidanalaiset säädökset olivat lainvastaisia.
- 61 On kuitenkin muistutettava, että unionin yleisen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pelkästään oikeudellisen toimen lainvastaisuutta koskevan toteamuksen perusteella ei voida katsoa, vaikka kyseinen lainvastaisuus onkin sinänsä valitettava, että sopimussuhteen ulkopuolisen

unionin vastuun syntyminen edellytys, joka koskee unionin toimielinten moititun toiminnan lainvastaisuutta, on täytynyt (tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 50 kohta; ks. myös vastaavasti tuomio 6.3.2003, Dole Fresh Fruit International v. neuvosto ja komissio, T-56/00, EU:T:2003:58, 71–75 kohta ja tuomio 23.11.2011, Sison v. neuvosto, T-341/07, EU:T:2011:687, 31 kohta). Neuvoston yhden tai useamman toimen, joista kantajan väittämät vahingot ovat johtuneet, mahdollista kumoamista, vaikka tällaisesta kumoamisesta päätettiin unionin yleisen tuomioistuimen tuomiossa, joka julistetaan ennen vahingonkorvauskanteen nostamista, ei voida pitää näyttönä, jota ei voida kumota, tämän toimielimen toimesta tapahtuneesta riittävän ilmeisestä rikkomisesta, jonka nojalla unionin sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu voitaisiin todeta suoraan lain nojalla.

- 62 Edellytys, joka koskee unionin toimielinten lainvastaisen menettelyn olemassaoloa, vaatii oikeussäännön, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista (ks. tuomio 30.5.2017, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 63 Oikeussäännön, jonka tarkoituksena on antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista koskevalla edellytyksellä pyritään kyseisen lainvastaisen toimen luonteesta riippumatta välttämään se, että uhka siitä, että kyseessä oleva toimielin saattaisi joutua vastaamaan vahingoista, joihin asianomaiset henkilöt vetoavat, estää kyseistä toimielintä käyttämästä täysimääräisesti toimivaltaansa yleisen edun mukaisesti sekä normatiivisessa toiminnassaan tai talouspoliittisia valintoja sisältävässä toiminnassaan että hallinnollisen toimivaltansa alalla, kuitenkin siten, etteivät räikeiden ja anteeksiantamattomien laiminlyöntien seuraukset jäisi yksityisten vastattaviksi (ks. tuomio 23.11.2011, Sison v. neuvosto, T-341/07, EU:T:2011:687, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 51 kohta).
- 64 Kun otetaan huomioon edellä 59–61 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, on tutkittava, onko niillä oikeussäännöillä, joiden rikkomiseen kantaja vetoaa käsiteltävässä asiassa, tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia ja onko neuvosto rikkonut mainittuja sääntöjä riittävän ilmeisellä tavalla.
- 65 Kantaja vetoaa vahingonkorvausvaatimuksensa tueksi lähinnä kahteen lainvastaisuuteen eli ensinnäkin riidanalaisten säädösten antamiseen ja nimensä säilyttämiseen riidanalaisissa luetteloissa, vaikka neuvostolla ei ollut mitään todisteita näiden toimien tueksi, ja väittää tämän lainvastaisuuden vaikutusten pahentuneen neuvoston harkintavallan väärinkäytön vuoksi siltä osin kuin se valitti 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), ja toiseksi perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklan rikkomiseen.
- 66 Ensinnäkin siltä osin kuin on kyse lainvastaisuudesta, joka koskee riidanalaisten säädösten antamista ja sitä, että neuvosto säilytti kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa, vaikka sillä ei ollut mitään todisteita näiden toimien tueksi, on muistettava, että 25.11.2014 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) 68 ja 69 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että tavanomaisesti varovainen ja huolellinen viranomaislainen olisi voinut riidanalaisen toimen antamisajankohtana kyseessä olevassa asiassa ymmärtää, että sen tehtävänä oli koota tietoja tai todisteita kantajaa mainitussa asiassa koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, jotta se voisi, mikäli asia riitautetaan, näyttää toteen näiden toimenpiteiden perusteltavuuden esittämällä mainitut tiedot tai todisteet unionin tuomioistuimissa. Se päätteli tästä, että kun neuvosto ei toiminut tällä tavoin, se syyllistyi sellaisen oikeussäännön riittävän ilmeiseen rikkomiseen, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, edellä 61 ja 62 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettuihin tavoin. Unionin tuomioistuin totesi 30.5.2017 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402), joka annettiin 25.11.2014 annetusta tuomiosta Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) tehtyjen valitusten johdosta ja jossa hylättiin mainitut valitukset, 40 kohdassa, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti, erityisesti tuomionsa 68 ja 69 kohdassa, että se, että neuvosto laiminlöi lähes kolmen vuoden ajan velvollisuuttaan koota tiedot

tai todisteet luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä koskevien rajoittavien toimenpiteiden perusteeksi, merkitsi sellaisen oikeussäännön, jolla on tarkoitus antaa yksityisille oikeuksia, riittävän ilmeistä rikkomista.

- 67 Kuten 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), sellaisena kuin se on vahvistettuna 28.11.2013 annetulla unionin tuomioistuimen tuomiolla neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775), ilmenee, käsiteltävässä asiassa on todettava, että neuvoston tekemä rikkomus on paitsi kohteensa puolesta samanlainen myös noin kuusi kuukautta pidempi kuin se rikkomus, jonka neuvosto teki 25.11.2014 annettuun tuomioon Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) johtaneessa asiassa.
- 68 Tästä seuraa, että yhtäältä oikeussääntö, jonka rikkomiseen käsiteltävässä asiassa vedotaan, on oikeussääntö, jolla annetaan oikeuksia yksityisille, joihin kantaja kuuluu riidanalaisissa säädöksissä tarkoitettuna luonnollisena henkilönä. Toisaalta mainitun säännön rikkominen on edellä 63 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu riittävän ilmeinen rikkominen.
- 69 Lisäksi huomautuksista, joita asianosaiset esittivät toisen prosessinjohtotoimen jälkeen seurauksista, joita niille aiheutui 30.5.2017 annetusta tuomiosta Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) käsiteltävässä asiassa, ilmenee, että ne ovat nykyään samaa mieltä siitä, että nyt käsiteltävä lainvastaisuus on sellaisen oikeussäännön, jolla annetaan oikeuksia yksityisille, riittävän ilmeinen rikkominen.
- 70 Siitä väitteestä, jonka mukaan on lähinnä niin, että tämä viimeksi mainittu rikkominen on sitäkin ilmeisempi, koska sitä pahensi kantajan mukaan se, että neuvosto oli käyttänyt väärin harkintavaltaansa valittaessaan 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), on todettava, ettei se voi menestyä.
- 71 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tointa toteutettaessa harkintavaltaa on nimittäin käytetty väärin ainoastaan, jos objektiivisten, asiaankuuluvien ja yhtäpitävien seikkojen perusteella on selvää, että toimi on toteutettu yksinomaan tai ainakin olennaisilta osin muita kuin niitä tarkoituksia varten, joihin on vedottu, tai perussopimuksissa asian käsittelyjärjestykseksi erityisesti määrätyn menettelyn välttämiseksi (ks. tuomio 29.11.2017, Montel v. parlamentti, T-634/16, ei julkaistu, EU:T:2017:848, 161 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 72 Tältä osin on yhtäältä muistutettava, että oikeudesta hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen tuomioihin määrätään SEUT 256 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa ja että kyseinen oikeus kuuluu erottamattomana osana unionin tuomioistuinjärjestelmän muutoksenhakukeinoihin. Saman artiklan mukaan unionin tuomioistuimelta voidaan hakea muutosta vain oikeuskysymysten osalta. Lisäksi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan toisen kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan muutosta voivat hakea kaikki asianosaiset, joiden vaatimukset on kokonaan tai osittain hylätty. Unionin primaarioikeuden määräyksistä ilmenee, että siinä määrättyjä rajoja noudattaen kaikki asianosaiset voivat paitsi vapaasti hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen tuomioon myös esittää kaikki hyödyllisinä pitämänsä perusteet ajaakseen menestyksekkäästi asiaansa. Näin ollen tällä viimeksi mainitulla perusteella neuvostoa ei – toisin kuin kantaja väittää – voida moittia siitä, että se valitti 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) voidakseen, kuten se vastineessa täsmentää, käyttää ”maantieteellisiä rajoittavia toimenpiteitä koskevaa vakiintunutta oikeuskäytäntöä”, koska tällainen väite liittyy selvästi SEUT 256 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuun oikeuskysymykseen.
- 73 Toisaalta kantajan väite, jonka mukaan neuvosto valitti 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) ainoastaan painostaakseen Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan ydinohjelmansa ja pitämällä siten voimassa riidanalaisten säädösten kantajaan kohdistuvat vaikutukset, ei voi menestyä. Sen lisäksi, että tämän väitteen tueksi ei nimittäin

ole esitetty mitään todisteita tai tietoja, on joka tapauksessa todettava, että mainittujen vaikutusten voimassa pitäminen kuuluu erottamattomasti päätökseen hakea muutosta Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 60 artiklan toisen kohdan nojalla. Kyseisen artiklan mukaan ”poiketen siitä, mitä [SEUT] 280 artiklassa määrätään, unionin yleisen tuomioistuimen päätökset, joilla julistetaan asetus mitättömäksi, tulevat voimaan vasta tämän perussäännön 56 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettun ajan kuluttua tai jos muutosta on haettu tämän ajan kuluessa, muutoksenhaun hylkäämisestä”.

- 74 On myös muistettava (ks. edellä 18 kohta), että unionin yleinen tuomioistuin katsoi 21.3.2012 annetun tuomion Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) 106 kohdassa asetuksen N:o 961/2010 kumoamisen ajallisten vaikutusten osalta, että käsiteltävässä asiassa ei vaikuttanut siltä, että asetuksella N:o 961/2010 säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden tehokkuus vaarantuisi niin vakavalla ja korjaamattomalla tavalla, että voitaisiin oikeuttaa kyseisen asetuksen vaikutusten voimassaolon pysyttäminen kantajiin nähden unionin tuomioistuimen perussäännön 60 artiklan toisessa kohdassa määrättyä aikaa pidemmälle. Samoin saman tuomion 107 kohdassa (ks. edellä 19 kohta) se päätti pitää päätöksen 2010/413, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2010/644, vaikutukset voimassa siihen saakka, kunnes asetuksen N:o 961/2010 kumoamisen vaikutukset tulevat voimaan.
- 75 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalaisten säädösten kantajaan kohdistuvien vaikutusten voimassa pitäminen sen jälkeen, kun viimeksi mainitut säädökset kumottiin 21.3.2012 annetulla tuomiolla Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) perustuu unionin tuomioistuimen perussäännön määräyksien soveltamiseen ja unionin yleisen tuomioistuimen yksinomaiseen harkintavaltaan eikä toimintaan, josta kantaja moittii neuvostoa, siltä osin kuin se on hakenut muutosta mainittuun tuomioon.
- 76 Näin ollen, koska kantaja ei ole esittänyt mitään objektiivista seikkaa, jolla voitaisiin näyttää toteen, että neuvosto valitti 21.3.2012 annetusta tuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) aiheuttaakseen sille haittaa tai painostaakseen Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan ydinohjelmansa, väite, jonka mukaan neuvosto käytti väärin harkintavaltaansa, mikä pahensi käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan oikeussäännön rikkomista, on hylättävä perusteettomana.
- 77 Siltä osin kuin kyse on toisesta lainvastaisuudesta, joka koskee perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklan rikkomista, on todettava, että kantaja ainoastaan muistuttaa välttämättömistä edellytyksistä, joiden on täytyttävä, jotta kyse on perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien vaarantamisesta, ja väittää, että siihen kohdistettujen riidanalaisten toimenpiteiden tavoitteena ja seurauksena oli rajoittaa sen omistusoikeutta ja elinkeinovapautta, sellaisina kuin ne on tunnustettu perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklassa.
- 78 Vaikka omaisuudensuoja on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan taattu perusoikeuskirjan 17 artiklassa, se ei nauti unionin oikeudessa absoluuttista suojaa, vaan se on otettava huomioon suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa. Tästä syystä tämän oikeuden käyttöä voidaan rajoittaa, kunhan rajoitukset tosiasiaa palvelevat yleisen edun mukaisia unionin tavoitteita eikä niillä puututa perusoikeuksiin tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin näin suojatun oikeuden keskeistä sisältöä (ks. tuomio 13.9.2013, Makhlof v. neuvosto, T-383/11, EU:T:2013:431, 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Tätä oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa analogisesti elinkeinovapautteen, joka taataan perusoikeuskirjan 16 artiklassa.
- 79 Käsiteltävässä asiassa on ensinnäkin todettava, että päämäärä, jota tavoiteltiin riidanalaisten säädösten antamisella kantajaa vastaan siltä osin kuin niissä säädetään sen varojen, rahoituksen lähteiden ja muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisestä, oli estää ydinaseiden levittäminen ja painostaa siten Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan kyseinen toiminta. Tämä tavoite oli osa laajempaa

pyrkimystä kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden säilyttämiseksi ja oli siksi legitiimi ja riittävä (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 13.9.2013, Makhlouf v. neuvosto, T-383/11, EU:T:2013:431, 100 ja 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 80 Toiseksi riidanalaiset toimenpiteet olivat myös tarpeellisia, koska muut vähemmän rajoittavat toimenpiteet, kuten ennakkolupajärjestelmä tai velvoite perustella luovutettujen varojen käyttöä jälkikäteen, eivät mahdollistaneet sitä, että tavoiteltu päämäärä eli estää ydinaseiden levittäminen ja painostaa siten Iranin islamilaista tasavaltaa lopettamaan kyseinen toiminta saavutetaan yhtä tehokkaasti, kun otetaan erityisesti huomioon mahdollisuus kiertää asetettuja rajoituksia (ks. analogisesti tuomio 13.9.2013, Makhlouf v. neuvosto, T-383/11, EU:T:2013:431, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 81 Näin ollen kantaja ei ole osoittanut, että riidanalaisilla toimilla on loukattu hänen perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklaan perustuvia oikeuksiaan.
- 82 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että ainoastaan ensimmäinen lainvastaisuus, joka koskee sitä, että neuvosto antoi riidanalaiset säädökset ja säilytti kantajan nimen riidanalaisissa luetteloissa, vaikka sillä ei ollut mitään todisteita näiden toimien tueksi, on lainvastaisuus, joka voi synnyttää unionin vastuun edellä 63 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla.

2. Väitetty vahinko ja moititun toiminnan lainvastaisuuden ja kyseisen vahingon välisen syy-yhteyden olemassaolo

- 83 Kantaja katsoo näyttäneensä toteen sille riidanalaisien säädösten vuoksi aiheutuneen todellisen ja varman aineellisen vahingon ja henkisen kärsimyksen sekä moititun toiminnan lainvastaisuuden ja väitetyn vahingon välisen syy-yhteyden. Käsiteltävän asian erityiset olosuhteet huomioon ottaen se katsoo, että 30.5.2017 annetussa tuomiossa Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) ei kyseenalaisteta sen vahingonkorvausvaatimuksen perusteltavuutta.
- 84 Neuvosto, jota komissio tukee, kiistää kantajan esittämät väitteet. Se katsoo, että 30.5.2017 annetussa unionin tuomioistuimen tuomiossa Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) esitetyt toteamukset, jotka koskevat aineellisen ja aineettoman vahingon korvausedellytyksiä, ovat merkityksellisiä ja puoltavat sen käsiteltävässä asiassa esittämiä väitteitä.
- 85 On tutkittava, onko kantaja näyttänyt toteen väitetyn vahingon sekä moititun toiminnan lainvastaisuuden ja kyseisen vahingon välisen syy-yhteyden.
- 86 Oikeuskäytännössä todetaan vahingon tosiasiallisuutta koskevasta edellytyksestä, että unionin sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu voi syntyä vain, jos kantajalle on tosiasiallisesti aiheutunut todellista ja varmaa vahinkoa (ks. vastaavasti tuomio 27.1.1982, De Franceschi v. neuvosto ja komissio, 51/81, EU:C:1982:20, 9 kohta ja tuomio 16.1.1996, Candiotte v. neuvosto, T-108/94, EU:T:1996:5, 54 kohta). Kantajan on todistettava, että kyseinen edellytys täyttyy (ks. tuomio 9.11.2006, Agraz ym. v. komissio, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 27 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja erityisesti esitettävä riittävät todisteet väitetyn vahingon olemassaolosta ja laajuudesta (ks. tuomio 16.9.1997, Blackspur DIY ym. v. neuvosto ja komissio, C-362/95 P, EU:C:1997:401, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 87 Tarkemmin sanottuna sekä aineellisia että aineettomia vahinkoja koskevissa korvausvaatimuksissa, joissa on kyseessä joko symbolinen korvaus tai merkittävän korvauksen saaminen, on täsmennettävä väitetyn vahingon laatu moititun toiminnan osalta ja arvioitava edes suuntaa-antavasti kyseisen vahingon kokonaismäärä (ks. tuomio 26.2.2015, Sabbagh v. neuvosto, T-652/11, ei julkaistu, EU:T:2015:112, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 88 Siltä osin kuin on kyse edellytyksestä, joka koskee toiminnan ja väitetyn vahingon välistä syy-yhteyttä, mainitun vahingon on oltava riittävän suorassa syy-yhteydessä väitettyyn toimintaan nähden, ja toiminnan on oltava vahingon määräävä syy, kun taas korvausvelvollisuus ei koske kaikkia lainvastaisen tilanteen kaukasiakin vahingollisia seurauksia (ks. tuomio 10.5.2006, Galileo International Technology ym. v. komissio, T-279/03, EU:T:2006:121, 130 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 4.10.1979, Dumortier ym. v. neuvosto, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, EU:C:1979:223, 21 kohta). Kantajan on näytettävä toteen, että väitetyn toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (ks. tuomio 30.9.1998, Coldiretti ym. v. neuvosto ja komissio, T-149/96, EU:T:1998:228, 101 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 89 Edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella on tutkittava, onko kantaja käsiteltävässä asiassa näyttänyt toteen, että sille on riidanalaisten säädösten antamisen ja sen seurauksena, että sen nimi säilytettiin riidanalaisissa luetteloissa, aiheutunut todellista ja varmaa henkistä kärsimystä ja aineellista vahinkoa ja että mainittujen säädösten antamisen ja kyseisen vahingon välillä on syy-yhteys.

a) Väitetty aineellinen vahinko ja syy-yhteyden olemassaolo

- 90 Kantaja väittää, että häneen kohdistetut riidanalaiset toimenpiteet aiheuttivat hänelle erityistä haittaa sen vuoksi, että hänen intressiensä keskus oli unionin alueella Ranskassa, koska hän oli saanut Ranskan kansalaisuuden ja asui Ranskassa, jossa hän oli avannut pankkitilejä. Hän väittää, että hänelle aiheutui neljäntyyppisiä aineellisia vahinkoja eli ensinnäkin arvonalennus, joka liittyi siihen, ettei hänen rahoitusvarojaan hoidettu aktiivisesti, toiseksi tulonmenetykset, jotka aiheutui hänen kiinteän omaisuutensa hoidosta, kolmanneksi eurooppalaisten yhtiöiden tuottamat tappiot ja neljänneksi asianajokulut, joita oli maksettava hänen varojensa vapauttamiseksi osittain ja sen jälkeen hänen takavarikoitujen pankkitiliensä vapauttamiseksi. Näiden erilaisten aineellisten vahinkojen perusteella hän vaatii, että neuvosto veloitetaan maksamaan hänelle korvausta yhteensä 2 227 000 euroa.
- 91 Neuvosto, jota komissio tukee, vaatii väitetyn aineellisen vahingon korvaamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä.

1) Arvonalennus, joka liittyy siihen, ettei kantajan rahoitusvaroja hoidettu aktiivisesti

- 92 Siltä osin kuin on kyse arvonalennuksesta, joka liittyy siihen, ettei kantajan rahoitusvaroja hoidettu aktiivisesti, hän väittää kannekirjelmässä, että hänen salkkunaan oli varoja noin 15 miljoonan euron arvosta ja että suuri osa siitä oli sijoitettu eurooppalaisten pörssiyhtiöiden ja muiden yhtiöiden osakkeisiin, määräaikaistalletuksiin eri valuuttoina ja yhtiöiden ja valtioiden – muun muassa Kreikan valtion – joukkovelkakirjoihin. Lisäksi hän arvioi, että koska rahastonhoitajan palkkio on keskimäärin 2 prosenttia hallinnoitavista varoista, nyt käsiteltävä vahinko, jonka korvaamista hän vaatii, on 2 prosenttia vuodessa hänen varojensa määrästä, jonka hän arvioi 11 miljoonaksi euroksi, lukuun ottamatta hänen Belgiassa avatuille pankkitileille kirjattuja varojaan, eli kokonaismäärältään 660 000 euroa kolmen vuoden perusteella.
- 93 Kantaja täsmentää vastauksessaan aluksi, että aktiiviseen salkkuun, joka määrittellään sen kokoonpanon perusteella, liittyy olennaisesti ns. tasapainotetun salkun haltijaa suurempi riskinotto vastineena paremmista tuotoista pitkällä aikavälillä. Asetuksen N:o 423/2007 1 artiklan tavoitteena on hänen mukaansa juuri estää rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevaa henkilöä hoitamasta asianmukaisesti ns. aktiivista salkkua. Näin ollen rajoittavien toimenpiteiden soveltaminen aiheuttaa kantajan mukaan taloudellisen vahingon, joka on korvattava automaattisesti silloin, kun mainitut toimenpiteet todetaan myöhemmin lainvastaisiksi.

- 94 Kantaja kuitenkin väittää, että hänen salkkunsu BNP-pankissa edellytti aktiivista hoitoa. Esimerkkinä aktiivisesta hoidosta hän on liittännyt vastauskirjelmään BNP Paribas -pankin arvo-osuustilin tiliotteen. Hän lisää, että Iraniin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen (EU) N:o 961/2010 kumoamisesta 23.3.2012 annetun asetuksen (EU) N:o 267/2012 (EUVL 2012, L 88, s. 1) 29 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta tileihin, joilla on tällaisia ominaispiirteitä, vaan sen kaltaisiin avistatileihin, joita hänellä oli Belfius-pankissa ja jotka eivät edellyttäneet aktiivista hoitoa, mikä selittää hänen mukaansa sen, ettei hän sisällyttänyt kyseistä tiliä salkkuihin, joiden perusteella hän vaatii väitetysti aiheutuneen vahingon korvaamista. Siten se, ettei kantajan BNP Paribas -pankissa avaamia tilejä hoidettu heinäkuun 2010 ja vuoden 2014 alun välisenä aikana, esti hänen mukaansa häntä myymästä korkeariskisiä positioita, kuten Kreikan valtion joukkovelkakirjoja, hyödyntämästä markkinoiden vaihtelua ja tekemästä aktiivisen varainhoidon kannalta välttämättömiä hinnoittelueroja hyödyntäviä myyntejä voidakseen mukauttaa sijoituksiaan ja sijoittaa termiinituotteiden lunastamisesta sekä osinkojen ja korkojen maksamisesta syntynyttä rahoitusomaisuuttaan.
- 95 Neuvosto, jota komissio tukee, kiistää kantajan väitteet.
- 96 On muistutettava, että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan mukaan kannekirjelmässä on mainittava muun muassa kantajan vaatimukset ja tarvittaessa todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi. Työjärjestyksen 85 artiklassa edellytetään, että tällainen näyttö on esitettävä ensimmäisessä kirjelmien vaihdossa. Lisäksi vastauskirjelmävaiheessa voidaan esittää lisätodiste vain, jos sen esittämiseen vasta silloin on pätevä syy.
- 97 Sen arvonalemmuksesta aiheutuneen vahingon osalta, joka oli seurausta siitä, ettei kantajan rahoitusvaroja hoidettu aktiivisesti, hän yrittää kuitenkin käsiteltävän asian kannekirjelmässä hyvin lyhytsanaisesti ja jopa sekavasti näyttää toteen vahingon, jonka katsoo itselleen aiheutuneen. Sen vahingon osalta, jota kantaja väittää itselleen aiheutuneen, hän ainoastaan kuvailee kannekirjelmässä yleisesti tekemiensä sijoitusten tyyppiä ja osakesalkkunsu, jonka arvoksi hän arvioi kannekirjelmän 66 kohdassa aluksi 15 miljoonaa euroa, kokoonpanoa.
- 98 Yhtäältä hän ei kannekirjelmässä missään vaiheessa nimeä niitä pankkeja, joiden tehtäväksi hän väittää antaneensa varojensa hoidon, eikä myöskään mainitse kyseisten varojen määrää. Hän mainitsee ne korkeintaan yleisesti viitatessaan kannekirjelmän 66 kohtaan lisätyssä alaviitteessä kahteen kannekirjelmän liitteeseen, joiden otsikot ovat ”Pankkien tiliotteet ja kirjeet” ja ”Pankkien kirjeet”, ilmoittamatta tarkasti, mihin mainittujen liitteiden seikkoihin tai kohtiin hän viittaa.
- 99 On kuitenkin muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kannekirjelmää voidaan tukea ja täydentää tietyiltä osin viittaamalla sen liitteenä olevien asiakirjojen kohtiin, mutta viittaamalla yleisluonteisesti joihinkin asiakirjoihin, vaikka ne olisivatkin kannekirjelmän liitteinä, ei korjata sitä, että kanteessa ei ole mainittu olennaisia oikeudellisiä perusteita ja perusteluja, jotka siinä on mainittava. Unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei myöskään ole yrittää etsiä ja tunnistaa liitteistä niitä perusteita ja väitteitä, joihin kanteen voitaisiin katsoa perustuvan, koska liitteillä on puhtaasti todistuksellinen ja täydentävä tehtävä (ks. vastaavasti tuomio 14.12.2005, Honeywell v. komissio, T-209/01, EU:T:2005:455, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 100 Toisaalta kantaja arvioi lopuksi kannekirjelmän 67 kohdassa osakesalkkunsu arvoksi 11 miljoonaa euroa perustelematta tätä arviota ja soveltaa tällä perusteella 2 prosentin suuruisu korkoa, jonka hän mitään näyttöä esittämättä ilmoittaa vastaavan varainhoitajan keskimääräistä palkkiota, ja arvioi tämän johdosta vahinkonsu määräksi 660 000 euroa kolmen vuoden ajalta.
- 101 Kannekirjelmässä näin lyhytsanaisesti ja sekavasti esitetyt väitteet ovat liian epätarkkoja nyt käsiteltävän vahingon laajuuden määrittämiseen ja näin ollen siihen, että unionin yleinen tuomioistuin voisi edellä mainittujen työjärjestyksen määräysten perusteella ymmärtää kantajan vaatimusten ulottuvuuden. Näin ollen ne on jätettävä tutkimatta.

- 102 Ylimääräisenä seikkana on todettava, että vaikka oletettaisiin, että näistä olosuhteista huolimatta unionin yleinen tuomioistuin voisi tässä tapauksessa tutkia edellä 96 kohdassa mainittuihin kannekirjelmän liitteisiin sisältyviä todisteita, olisi todettava, ettei niiden perusteella voida varmuudella määrittää nyt käsiteltävän vahingon laajuutta.
- 103 Liitteestä, jonka otsikko on ”Pankkien tiliotteet ja kirjeet”, on nimittäin todettava, että se sisältää useita asiakirjoja, joita kantaja ei ole erikseen yksilöinyt. Unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa kuitenkin, että kyse näyttää olevan asiakirjoista, jotka voitaisiin yksilöidä seuraavasti:
- Dexia-pankin 30.7.2010 päivätty tiliote (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 23–25), josta ei käy millään tavalla ilmi kantajan nimi kyseessä olevan tilin haltijana
  - kantajalla Belfius-pankissa olevan tilin 28.6.2010 vahvistetusta saldosta annettu ja 23.7.2015 päivätty todistus, jonka liitteenä on mainitun tilin tiliote ajalta 1.6.2010–9.10.2010 (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 26–29); kyseisillä todistuksella ja tiliotteella ei kuitenkaan loppujen lopuksi ole merkitystä, koska vastauskirjelmässä kantaja mainitsee nimenomaisesti, ettei hän ota niitä huomioon nyt käsiteltävässä korvausvaatimuksessa
  - kantajan Société Générale -pankissa avaamien kahden tilin tiliotteet (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 30 ja 31)
  - kantajalla Amundi ja Inter Expansion -yrityksissä olevien talletustilien tiliote (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 32 ja 33)
  - BNP Paribas Wealth Management -pankin antama asiakirja, jonka otsikko on ”Portfolio Management Report” (salkunhallintaraportti), josta ei käy millään tavalla ilmi kantajan nimi kyseessä olevan tilin haltijana (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 34–38)
  - taulukko, jossa mainitaan kuudessa yrityksessä avattu tilejä sekä määritetään niiden arvo ja luonne mutta jossa ei täsmennetä mitenkään niiden haltijan henkilöllisyyttä.
- 104 Sen lisäksi, että tiettyjen edellä mainittujen asiakirjojen perusteella ei voida nimetä kyseessä olevan tilin haltijaa, minkään liitteenä olevan todisteen perusteella ei voida tosiasiallisesti ja varmasti ymmärtää, mikä on kantajalle väitetysti aiheutunut vahinko.
- 105 Kantajan väitteiden sekavuus korostuu täsmennyksissä, joita hän esittää vastauskirjelmässä, sillä niiden mukaan olisi otettava huomioon vain BNP Paribas -pankin hoidettavaksi annetut varat. Mainittujen varojen – olettaen, että kantaja on niiden haltija – määrä on kuitenkin asiakirja-aineiston sivuilla 34–38 esitetyn ”Portfolio Management Report” -asiakirjan mukaan 7 746 855 euroa, mikä on huomattavasti vähemmän kuin 11 000 000 euroa, jonka perusteella kantaja lopulta laskee hänelle väitetysti aiheutuneen vahingon.
- 106 Liitteessä, jonka otsikko on ”Pankkien kirjeet”, on kolme pankin tai varainhoitoyhtiön kirjettä, joissa mainitaan ainoastaan, että kyseiset yritykset tekevät johtopäätökset riidanalaisista toimenpiteistä eli kantajan varojen jäädyttämisestä ja että ne haluavat noudattaa voimassa olevaa säännöstöä. BNP Paribas Wealth Management -pankin 11.2.2011 päivätyn kirjeen osalta sen kirjoittaja lisää, että sen on mahdotonta siirtyä kantajan toiveiden mukaisesti ”luonteeltaan säilyttävään” ja siis turvallisuushakuisempaan varainhoitoon (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivu 157). On todettava, että näiden asiakirjojen perusteella ei voida määrittää sen vahingon laajuutta, jonka kantaja väittää itselleen aiheutuneen. Edellä esitetystä ylimääräisistä toteamuksista seuraa, että kantajan vaatimus sen vahingon korvaamisesta, joka aiheutui arvonalennuksesta sen seurauksena, ettei hänen rahoitusvarojensa hoidettu aktiivisesti, on joka tapauksessa hylättävä perusteettomana.

107 Kun otetaan huomioon edellä 101 kohdassa tehty päätelmä ja ilman, että on tarpeen tutkia, onko kantaja esittänyt näyttöä syy-yhteydestä, vaatimus sen vahingon korvaamisesta, joka aiheutui arvonalennuksesta sen seurauksena, ettei rahoitusvaroja hoidettu aktiivisesti, on jätettävä tutkimatta.

2) Kiinteän omaisuuden hoidosta johtuva tulonmenetys

108 Kiinteän omaisuuden hoidosta aiheutuneesta tulonmenetyksestä kantaja huomauttaa, että hänen oli mahdotonta hoitaa Ranskassa ja Belgiassa omistamiaan kahta asuntoa riidanalaisten säädösten antamisen jälkeen, koska hän ei voinut periä vuokria eikä maksaa työsuorituksia ja vakuutuksia.

109 Vastauksessaan kantaja täsmentää, että asetuksen N:o 267/2012 29 artiklan 2 kohdan b alakohtaa, jonka nojalla vuokrien perimistä voimassa olevista vuokrasopimuksista voidaan jatkaa, ei voitu soveltaa Ranskassa sijaitsevan asunnon tapauksessa, koska se ei ollut vuokralla ajankohtana, jolloin kantaja nimi merkittiin ensimmäisen kerran luetteloon henkilöistä ja yhteisöistä, joihin rajoittavia toimenpiteitä sovelletaan, vähäisten töiden takia, joita siellä oli määrä suorittaa. Kantaja tukeutuu sopimukseen, joka allekirjoitettiin 18.10.2014 häneen kohdistuneiden riidanalaisten toimenpiteiden lakattua, ja väittää, että kyseessä olevan asunnon vuokrausarvo on 2 500 euroa kuukaudessa, joten asunnon vuokraamatta jäämistä vastaavaksi tulonmenetykseksi voidaan arvioida 102 500 euroa.

110 Neuvosto, jota komissio tukee, kiistää kantajan väitteet.

111 Kuten edellä 96 kohdassa muistutettiin, kannekirjelmässä on mainittava muun muassa kantajan vaatimukset ja tarvittaessa todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi. Lisäksi vastauskirjelmävaiheessa voidaan esittää lisätodiste vain, jos sen esittämiseen vasta silloin on pätevä syy.

112 Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, että kannekirjelmän 68 kohdassa eli ainoassa kohdassa, jossa käsitellään kantajalle siitä aiheutunutta vahinkoa, ettei hän voinut hoitaa kiinteätä omaisuuttaan, kantaja väittää ainoastaan, että mainittu vahinko on seurausta siitä, ”ettei voitu periä vuokria eikä maksaa työsuorituksia ja vakuutuksia jne.”, mutta ei esitä yhtään asiakirjaa tai todistetta tämän väitteen tueksi todistaakseen omistusoikeutensa ja esittääkseen näyttöä vahingosta ja syy-yhteydestä. Ainoastaan sen asunnon osalta, jonka kantaja omistaa Ranskassa, hän on kylläkin toimittanut vastauskirjelmän liitteessä C.2 kolme asiakirjaa eli 18.10.2014 allekirjoitetun vuokrasopimuksen, vuotta 2013 koskevan ja 29.10.2013 vahvistetun verotuspäätöksen ”tyhjillään olevien asuntojen verotuksesta” ja veroviranomaiselle osoitetun 20.10.2014 päivätyn kirjeen. Vaikka nämä kolme asiakirjaa on laadittu ennen nyt käsiteltävän kanteen nostamista, kantaja ei kuitenkaan perustele mitenkään niiden esittämistä liian myöhään, vasta vastauskirjelmävaiheessa. Kantajan vastauskirjelmän liite C.2 on näin ollen jätettävä tutkimatta. Edellä esitetyn perusteella vaatimus edellä mainitun vahingon korvaamisesta on siis jätettävä tutkimatta.

113 Ylimääräisenä seikkana on todettava, että vaikka oletettaisiin, että mainittu korvausvaatimus ja liite C.2 otettaisiin tässä tapauksessa tutkittaviksi, olisi todettava, ettei kantaja esitä mitään näyttöä väitetyn vahingon todellisesta ja varmasta luonteesta. On nimittäin erityisesti todettava, ettei kantaja esitä näyttöä omistusoikeudestaan kahteen asuntoon, jotka hän väittää omistavansa, eikä siitä, että kyseiset kiinteistöt oli tarkoitus antaa vuokralle riidanalaisten säädösten antamisajankohtana.

114 Lisäksi, toisin kuin kantaja väittää, riidanalaiset säädökset eivät millään tavoin estäneet häntä edelleen asumasta – jos tilanne oli ollut tämä aikaisemmin – omistamassaan asunnossa; näin on sitäkin suuremmalla syyllä, että – kuten hän muistuttaa kannekirjelmän 65 kohdassa – hän oli riidanalaisten säädösten antamisajankohtana Ranskan kansalainen ja asui Ranskassa.

- 115 Edellä esitetyistä ylimääräisistä toteamuksista ilmenee, ettei kantaja esitä näyttöä väitetystä vahingosta, joka liittyy kahteen asuntoon, jotka hän väittää omistavansa Ranskassa ja Belgiassa, joten hänen vaatimuksensa vuokratulojen menetystä koskevan vahingon korvaamisesta on joka tapauksessa hylättävä perusteettomana.
- 116 Kun otetaan huomioon edellä 112 kohdassa esitetty päätelmä ja ilman, että on tarpeen tutkia, onko kantaja esittänyt näyttöä syy-yhteydestä, vaatimus siitä aiheutuneen vahingon korvaamisesta, ettei kantaja voinut hoitaa kiinteää omaisuuttaan, on jätettävä tutkimatta.

3) Eurooppalaisissa yhtiöissä aiheutuneet tappiot

- 117 Eurooppalaisissa yhtiöissä aiheutuneiden tappioiden osalta kantaja huomauttaa, että riidanalaisten säädösten antamisajankohtana hän omisti 26 prosenttia ranskalaisen Codefa Connectique S.A.S. -yhtiön (jäljempänä Codefa) osakkeista ja oli osakkeenomistajana saksalaisissa Decom Technology GmbH- (jäljempänä Decom) ja Senteg GmbH -yhtiöissä belgialaisen Soreltek S.A. -yhtiön kautta. Kyseisistä säädöksistä aiheutui mainituille yhtiöille ylitsepääsemättömiä vaikeuksia ja näin ollen niiden arvon aleneminen. Osoittaakseen sen aineellisen vahingon olemassaolon, jota hänelle aiheutui Codefan ja Decomin osalta, kantaja esitti kannekirjelmän liitteessä A.14 Pariisin Île-de-Francen alueen (Ranska) tilintarkastajien ammattijärjestöön kuuluvan tilintarkastusyhtiön 21.7.2015 päivätyn raportin (jäljempänä tilintarkastusraportti).
- 118 Neuvosto, jota komissio tukee, kiistää kantajan väitteet.

i) Sentegissä ja Decomissa aiheutuneet tappiot

- 119 Neuvosto, jota komissio tukee, katsoo Sentegissä ja Decomissa aiheutuneiden tappioiden korvausvaatimuksen osalta, että kyseinen vaatimus on jätettävä tutkimatta. Neuvoston mukaan kantajalla ei nimittäin ole mitään omistusosuutta näissä yhtiöissä. Siltä osin kuin on kyse Soreltekista, joka kantajan mukaan omistaa 80 prosentin osuuden Decomista ja 20 prosentin osuuden Sentegistä ja jonka ainoa taloudellinen edunsaaja hän väittää olevansa, ei neuvoston mukaan sen yhtiöjärjestyksestä eikä muista asiakirja-aineiston seikoista ilmene, että se olisi suoraan tai välillisesti kantajan omistuksessa, koska luxemburgilainen yhtiö Wirkkraft S.A. omistaa siitä 99 prosenttia ja kolmas yhtiö 1 prosentin. Vaikka kantaja olisi Wirkkraftin taloudellinen edunsaaja, sen oikeussuojan tarve on neuvoston mukaan liian epäsuora Sentegiin tai Decomiin nähden.
- 120 Kantaja väittää vastauksessaan, että hänellä on hallussaan Wirkkraftin haltija-arvopaperit, jotka hän tarjoutuu esittämään tarvittaessa, että hän vastaa koko kyseisen yhtiön rahoituksesta ja että hän on Wirkkraftin ja Soreltekin ainoa taloudellinen edunsaaja.
- 121 Soreltekin osalta on ensinnäkin todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei ole yrittää etsiä ja tunnistaa liitteistä niitä perusteita ja väitteitä, joihin kanteen voitaisiin katsoa perustuvan. Käsiteltävässä asiassa kantaja kuitenkin väittää kannekirjelmän 76 kohdassa ainoastaan, että ”hänet [on] nimetty” Soreltekin ”ainoaksi taloudelliseksi edunsaajaksi”. Tämän väitteen tueksi hän viittaa mitään täsmennyksiä esittämättä ainoastaan kannekirjelmän liitteeseen A.13 sisältyviin neljään asiakirjaan.
- 122 Vaikka oletettaisiin, että käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin voisi etsiä ja tunnistaa tätä kantajan väitettä tukevia seikkoja, olisi joka tapauksessa todettava, ettei yksikään kannekirjelmän liitteeseen A.13 sisältyvistä asiakirjoista mahdollistaisi sitä.
- 123 Ensinnäkin on nimittäin todettava, että Soreltekin yhtiöjärjestyksessä, sellaisena kuin se on kirjattu Belgian valtion viralliseen lehteen (ks. kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 269–271) ei mainita lainkaan kantajan niin sanottua ainoan taloudellisen edunsaajan asemaa kyseisessä yhtiössä.

- Siitä ilmenee korkeintaan, että Soreltekkin 210 osuudesta 209 eli hieman yli 99 prosenttia mainituista osuuksista omistaa Wirkkraft ja viimeisen osuuden Transnational Consulting Group -yhtiö. Kantaja ei myöskään vaikuta toimivan Soreltekkin hallituksen jäsenenä eikä sen toimitusjohtajana (ks. kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivu 271).
- 124 Toiseksi Dexian-pankin Soreltekille lähettämässä kahdessa kirjeessä, jotka on päivätty 11.8.2010 ja 8.9.2010 (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivut 272 ja 273), ilmoitetaan mainitulle yhtiölle siitä, että Brysselin (Belgia) yleisen syyttäjän vaatimuksesta kaksi sen tileistä on suljettu ja sen jälkeen selvitetty. Niissä ei missään tapauksessa viitata minkäänlaiseen kantajan asemaan kyseisen yhtiön ainoana taloudellisena edunsaajana.
- 125 Kolmanneksi 11.2.2014 päivätty kirje (joka esitetään kahdesti kahtena kappaleena kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivuilla 274 ja 275), jonka eräs asianajotoimisto on lähettänyt Brysselin yleiselle syyttäväviranomaiselle, mainitaan vain allekirjoittajien asema ”kantajan ja sen yhtiön SA Soreltekkin asianajajina” ja vaatimus niiden asiakkaiden pankkitalletusten palauttamisesta. Minkään tähän kirjeeseen sisältyvän seikan perusteella ei voida vahvistaa väitettä kantajan asemasta Soreltekkin ainoana taloudellisena edunsaajana.
- 126 Neljänneksi Brysselin yleisen syyttäjän 6.12.2013 päivätyssä kirjeessä (kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivu 276) ilmoitetaan kantajan asianajajalle, että syyttäjä on ”tänä päivänä määrännyt tililtä, jonka haltijoita Mahmoudian ja SA Soreltek ovat, takavarikoidun omaisuuden vapauttamisesta” ja toimitetaan jäljennös Mahmoudianin arvopaperitiliä (Befimmo SCA-SICAFI -yhtiön arvopaperit) koskevasta vaatimuksesta, jonka ING-pankki on esittänyt O.C.S.C.-yhtiölle”. Siinä ei missään tapauksessa ole vedottu minkäänlaiseen kantajan asemaan Soreltekkin ainoana taloudellisena edunsaajana.
- 127 Lisäksi on todettava, että vastauskirjelmän 93 kohdassa kantaja ainoastaan toisti olevansa Soreltekkin taloudellinen edunsaaja ja päätteli tästä, että kyseinen yhtiö kuului sen varoihin.
- 128 Toiseksi Wirkkraftin osalta on todettava, että kanteessaan kantaja ei esitä mitään seikkaa, joka voisi tukea hänen vastauskirjelmän 92 kohdassa esittämänsä väitettä, jonka mukaan hän olisi kyseisen yhtiön taloudellinen edunsaaja ja arvopapereiden haltija. Vastauskirjelmässä kantaja mainitsee korkeintaan olevansa ”valmis” toimittamaan mainittujen arvopapereiden alkuperäiskappaleet ja väittää toisaalta, että ”kantaja, joka on Wirkkraftin taloudellinen edunsaaja, vastaa kokonaan Wirkkraftin – rahoituksesta”, kuten liitteessä C.6 annetusta lausunnosta ilmenee.
- 129 Yhtäältä on kuitenkin niin, että kun otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 ja 85 artikla, oli kantajan tehtävä esittää jo kannekirjelmässä näyttöä siitä, että hän oli, kuten hän väittää, Wirkkraftin arvopapereiden haltija. Hän ei kuitenkaan missään määrin pyri selvittämään syytä siihen, ettei hän ole myöskään vastauskirjelmävaiheessa esittänyt tällaista lisänäyttöä.
- 130 Toisaalta kantajan vastauksen liitteessä C.6 annetun lausunnon osalta on todettava, että vaikka se on päivätty 9.12.2013 eli hieman alle kaksi vuotta ennen nyt käsiteltävän kanteen nostamista, kantaja ei mitenkään perustelee sitä, että se on esitetty vastauskirjelmävaiheessa. Näin ollen kantajan vastauskirjelmän liite C.6, joka osoittautuu vain kantajan allekirjoittamaksi valaehoiseksi lausunnoksi, jonka tueksi ei ole esitetty mitään perusteita, on jätettävä tutkimatta.
- 131 Edellä esitetystä seuraa, ettei kantaja ole osoittanut, että – kuten hän väittää – hän olisi Wirkkraftin taloudellinen edunsaaja ja arvopapereiden haltija.
- 132 Kaiken edellä esitetyn perusteella on katsottava, että koska kantaja ei joka tapauksessa ole esittänyt pienintäkään näyttöä väitteidensä tueksi, hän on vedonnut Sentegissä ja Decomissa aiheutuneiden tappioiden korvaamista koskevan vaatimuksensa esittämistä varten vahinkoon, jonka tosiasiallisuudesta hän ei ole esittänyt näyttöä edellä 86 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti.

133 Viimeksi mainittu vaatimus on näin ollen jätettävä tutkimatta ja joka tapauksessa hylättävä perusteettomana.

ii) Codefaan liittyvät tappiot

134 Siltä osin kuin on kyse Codefaan liittyvistä tappioista aiheutuneesta vahingosta kantaja tukeutuu sen aineellisen vahingon osoittamiseksi, jota hän väittää itselleen aiheutuneen Codefan osalta, yhtäältä tilintarkastusraporttiin ja toisaalta useisiin Codefaa koskeviin asiakirjajäljennöksiin, jotka ovat kannekirjelmän liitteessä A.5.

135 Ensimmäiseksi on arvioitava tilintarkastusraportin todistusarvo.

136 Todisteen käsitettä koskevien unionin oikeussäätöjen puuttuessa unionin tuomioistuimet ovat tältä osin vahvistaneet vapaan todistusharkinnan periaatteen eli todistuskeinojen vapauden periaatteen, joka on ymmärrettävä niin, että tietyn tosiseikan toteen näyttämiseksi saadaan käyttää minkä tahansa luonteisia todistuskeinoja, esimerkiksi todistajien kuulemista, kirjallisia todisteita, myöntämistä (ks. vastaavasti tuomio 23.3.2000, *Met-Trans ja Sagpol*, C-310/98 ja C-406/98, EU:C:2000:154, 29 kohta; tuomio 8.7.2004, *Dalmine v. komissio*, T-50/00, EU:T:2004:220, 72 kohta ja julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus *Archer Daniels Midland v. komissio*, C-511/06 P, EU:C:2008:604, 113 ja 114 kohta). Vastaavasti unionin tuomioistuimet ovat vahvistaneet näytön vapaan arvioinnin periaatteen, jonka mukaan todisteen luotettavuuden eli todistusarvon määrittäminen perustuu tuomioistuimen käsitykseen (tuomio 8.7.2004, *Dalmine v. komissio*, T-50/00, EU:T:2004:220, 72 kohta ja julkisasiamies Mengozzin ratkaisuehdotus *Archer Daniels Midland v. komissio*, C-511/06 P, EU:C:2008:604, 111 ja 112 kohta).

137 Asiakirjan todistusarvoa arvioitaessa on otettava huomioon useita seikkoja, kuten asiakirjan alkuperä, sen laatimisolosuhteet, adressaatti ja sisältö sekä pohdittava, vaikuttavatko siinä esitetyt tiedot näiden seikkojen perusteella järkeviltä ja luotettavilta (tuomio 15.3.2000, *Cimenteries CBR ym. v. komissio*, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95, EU:T:2000:77, 1838 kohta ja tuomio 7.11.2002, *Vela ja Tecnagrind v. komissio*, T-141/99, T-142/99, T-150/99 ja T-151/99, EU:T:2002:270, 223 kohta).

138 Unionin tuomioistuimet ovat jo katsoneet tässä yhteydessä, että arviointia ei voida pitää neutraalina ja riippumattomana asiantuntijalausuntona, koska se on kantajan pyytämä ja rahoittama ja laadittu sen antamien tietojen perusteella ilman mitään näiden tietojen täsmällisyyttä ja asianmukaisuutta koskevaa riippumatonta tarkastusta (ks. vastaavasti tuomio 3.3.2011, *Siemens v. komissio*, T-110/07, EU:T:2011:68, 137 kohta).

139 Unionin tuomioistuimella on myös ollut tilaisuus todeta, että asiantuntijalausuntoa voidaan pitää todistusvoimaisena ainoastaan sen objektiivisen sisällön perusteella, ja pelkkä tällaisessa asiakirjassa esitetty sellainen toteamus, jonka tueksi ei ole esitetty muuta näyttöä, ei ole itsessään ratkaiseva (ks. vastaavasti tuomio 16.9.2004, *Valmont v. komissio*, T-274/01, EU:T:2004:266, 71 kohta).

140 Tilintarkastusraportin todistusarvo on käsiteltävässä asiassa arvioitava edellä 136–139 kohdassa mainittujen periaatteiden valossa.

141 Tältä osin on huomattava, että tilintarkastusraportin on laatinut Pariisin Île-de-Francen alueen tilintarkastajien ammattijärjestöön kuuluva tilintarkastusyhtiö. Mainitun raportin sivuilla 2 ja 3 olevasta kirjeestä, joka on päivätty 21.7.2015 ja lähetetty kantajalle, ilmenee, että 18.6.2015 pidetyssä kokouksessa asetettujen edellytysten mukaisesti kantajan kyseiselle yhtiölle antaman tehtävän tarkoituksena oli arvioida vahingot, joita riidanalaisista toimenpiteistä oli aiheutunut hänelle siltä osin kuin oli kyse osuudesta, jonka hän omisti Codefan ja Decomin pääomasta. Kirjeessä täsmennetään

kyseisen tehtävän toteuttamisen osalta erityisesti, että ”tämä kertomus on laadittu Fereydoun Mahmoudianin meille toimittamien asiakirjojen pohjalta”. Mainitun kirjeen sanamuodon mukaan tilintarkastusraportti laadittiin kantajan pyynnöstä, jotta voitaisiin osoittaa väitetyn aineellisen vahingon tosiasiallisuus ja laajuus nyt käsiteltävässä asiassa, ja se perustuu ensisijaisesti kantajan toimittamiin asiakirjoihin. On korostettava, että mainittuja asiakirjoja, joihin alaviitteissä toisinaan viitataan, ei ole liitetty tilintarkastusraporttiin.

- 142 Tilintarkastusraportin todistusarvo on edellä 136–139 kohdassa mainittujen periaatteiden mukaisesti suhteutettava siihen asiayhteyteen, jossa se on laadittu. Raportti itsessään ei anna takeita sisältönsä luotettavuudesta, varsinkaan siltä osin kuin on kyse väitetyn vahingon olemassaolosta ja laajuudesta. Sitä voidaan pitää enintään alustavana näyttönä edellyttäen, että sen tueksi esitetään muita todisteita.
- 143 Toiseksi siltä osin kuin on kyse kannekirjelmän liitteenä A.5 olevista Codefaa koskevista asiakirjajäljennöksistä, mutta myös tilintarkastusraportista, johon kantaja viittaa yleisesti kannekirjelmän 71 kohdassa, on muistettava, että edellä 99 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei ole yrittää etsiä ja tunnistaa liitteistä niitä perusteita ja väitteitä, joihin kanteen voitaisiin katsoa perustuvan. Näin on sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun liite muistuttaa asiakirja-aineistoa, johon on koottu useita tiettyyn aiheeseen tai henkilöön liittyviä asiakirjoja, ja näistä asiakirjoista on toistettu suuria sivumääriä. Ellei mainitut liitteet toimittava asianosainen tällaisessa tapauksessa viittaa täsmällisesti niiden sisältämiin seikkoihin ja kohtiin, joita se haluaa korostaa osoittaakseen väitteidensä perusteltavuuden edellä mainitun oikeuskäytännön kannalta, tällaisten liitteiden todistusarvo ja välineellinen arvo heikkenee huomattavasti.
- 144 Näin on selvästi nyt käsiteltävässä asiassa siltä osin kuin on kyse kannekirjelmän liitteestä A.5, joka koostuu, kuten kantaja ilmoittaa, ”Codefa-yhtiötä koskevista asiakirjajäljennöksistä”, jotka on esitetty kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivuilla 41–154 ja joita on yhteensä 114 sivua. Koska kannekirjelmässä ei viitata täsmällisesti seikkoihin, jotka on mainittu liitteeseen A.5 sisältyvillä 114 sivulla, on katsottava, ettei kantaja ole osoittanut, että sen käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat väitteet ovat perusteltuja.
- 145 Siltä osin kuin on kyse yleisluonteisesta viittauksesta, joka kannekirjelmän 71 kohdassa tehdään tilintarkastusraporttiin ja jonka tarkoituksena on osoittaa sen vahingon olemassaolo, jota kantajalle aiheutui erityisesti hänen Codefasta omistamistaan osuuksista, on jälleen katsottava, että kun otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan määräykset ja edellä 99 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö, tällaisella yleisluonteisella viittauksella mainittuun raporttiin, joka on toistettu kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivuilla 277–290, ei voida korjata sitä, että itse kannekirjelmässä ei ole mainittu olennaisia oikeudellisia perusteita ja perusteluja.
- 146 Kolmanneksi kantaja väittää Codefaan liittyvien tappioiden korvaamista koskevasta vaatimuksestaan, että kun kantajaa ja Fulmenia koskevat riidanalaiset säädökset annettiin, Codefa joutui vaikeuksiin, joten hän ei voinut saada takaisin sille myöntämiään lainoja, joita oli yhteensä 220 000 euroa, eikä sijoituksiaan, jotka se teki kyseiseen yhtiöön vuonna 2009 ostamalla sen osakkeita. Mainittujen vaikeuksien osalta kantaja väittää, että Société Générale -pankki sulki lokakuussa 2010 Codefan tilin ja kumosi sille myönnetyn tilinylitysluvan. Kantajan mukaan Codefa ei myöskään voinut avata tiliä toisessa pankissa. Kantajaa ja Fulmenia koskevien seuraamusten takia Codefa ei kantajan mukaan voinut saada vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettävää Ranskan valtion tukea, vaikka se oli oikeutettu siihen. Koska osakkeenomistajat eivät voineet antaa Codefalle rahoitustukea, nämä taloudelliset vaikeudet johtivat kantajan mukaan siihen, että yhtiö asetettiin selvitystilaan vuonna 2012.
- 147 Ensinnäkin siltä osin kuin on kyse kahdesta yhteensä 220 000 euron suuruisesta lainasta, jotka kantaja väittää myöntäneensä Codefalle, on lähinnä todettava, että kannekirjelmän 72 kohtaan lisätyssä alaviitteessä kantaja viittaa ainoastaan ja ilman mitään täsmennyksiä kannekirjelmän liitteeseen A.5.

Näin ollen kantaja ei ole esittänyt näyttöä näiden kahden lainan olemassaolosta, joten unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan määräykset huomioon ottaen nämä väitteet on jätettävä tutkimatta.

- 148 Ylimääräisenä seikkana on todettava, että vaikka tällainen viittaus katsottaisiin käsiteltävässä asiassa riittäväksi, jotta unionin yleisellä tuomioistuimella on oikeus tutkia, osoittaako jokin kannekirjelmän liitteessä A.5 olevista asiakirjoista kyseessä olevien lainojen olemassaolon, olisi ainakin otettava huomioon yhtäältä kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivuilla 43 ja 44 ja toisaalta sen sivuilla 45 ja 46 toistetut kaksi asiakirjaa. Nämä kaksi asiakirjaa ovat lainasopimuksia, jotka tehtiin lainanottajan eli Codefan ja lainanantajan eli kantajan välillä 70 000 eurosta ja 150 000 eurosta eli yhteensä 220 000 eurosta, toisin sanoen vastaavasta määrästä, johon kantaja vetoaa. On kuitenkin todettava, että – kuten kantaja itsekin istunnossa myönsi – näitä kahta englanniksi laadittua sopimusta ei ole parafoitu eikä allekirjoitettu. Näin ollen vaikka oletettaisiin, että näihin kahteen asiakirjaan perustuvat väitteet voidaan ottaa tutkittavaksi, niiden kummankin todistusarvo olisi erittäin vähäinen, koska niiden perusteella ei voida varmuudella vahvistaa sen velan olemassaoloa, johon kantaja tukeutuu vaatiessaan korvausta kyseessä olevasta vahingosta. Tätä päätelmää ei voida painottaa, kun otetaan huomioon, että – kuten kantaja istunnossa ilmoitti – Codefan taseen vastattavaa-puolta koskevista tiedoista (tilinpäätöslaskelmat 30.6.2011), jotka esitetään kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivuilla 80 ja 81, käy ilmi, että otsakkeen ”Tilinylytykset ja rahoitus” alla rivillä 455002 ”MAHMOUDIAN Fereydoun” mainitaan 220 000 euron nettomääräinen velka 30.6.2011. Koska Codefa nimittäin asetettiin selvitystilaan yli kuusi kuukautta kyseisten tilinpäätöslaskelmien laatimisen jälkeen, ei ole mahdollista saada varmuutta siitä, oliko kantajan Codefalle myöntämät lainat tällä välin maksettu takaisin osittain tai jopa kokonaan. Näin ollen vaikka oletettaisiin, että unionin yleinen tuomioistuin voisi ottaa huomioon kannekirjelmän liitteessä A.5 olevan asiakirjan, johon kantaja ei ole kannekirjelmässä nimenomaisesti viitannut, tällaisella maininnalla ei joka tapauksessa voida näyttää toteen väitetyn vahingon tosiasiallisuutta.
- 149 Toiseksi siltä osin kuin on kyse Société Générale -pankin päätöksestä sulkea Codefan tilit ja kumota sille myönnetty tilinylytysoikeus, on lähinnä todettava, että kannekirjelmän 73 kohtaan lisätyssä alaviitteessä kantaja viittaa ainoastaan ja ilman muita täsmennyksiä ”liitteeseen A.5, ks. Société Générale’n 2.9.2010 päivätty kirje”. Kuten edellä 144 kohdassa jo todettiin, tällainen viittaus on riittämätön, kun on kyse liitteestä, joka sisältää suuren määrän asiakirjoja, jotka on toistettu yhteensä 114 sivulla. Kantaja ei siis ole esittänyt näyttöä tällaisista Société Générale -pankin tekemistä päätöksistä, joten unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan määräysten perusteella tämä väite on jätettävä tutkimatta.
- 150 Ylimääräisenä seikkana on todettava, että vaikka tällainen viittaus katsottaisiin tässä tapauksessa riittäväksi, jotta unionin yleisen tuomioistuimen olisi tutkittava, mikä kannekirjelmän liitteen A.5 asiakirjoista on ”Société Générale’n 2.9.2010 päivätty kirje”, olisi silloin mahdollista todeta, että mainittu asiakirja on toistettu liitteen A.5 ensimmäisellä sivulla eli kannekirjelmän liitteiden asiakirja-aineiston sivulla 41. On kuitenkin todettava, että kuten kantaja itsekin istunnossa myönsi, Société Générale -pankin kyseisen kirjeen sanamuodosta ei millään tavalla ilmene, että Codefan tilin sulkeminen ja sille myönnetyn 80 000 euron tilinylytysoikeuden kumoaminen johtuvat riidanalaisten säädösten antamisesta.
- 151 Kolmanneksi siitä väitteestä, jonka mukaan toinen pankki kieltäytyi avaamasta pankkitiliä Codefan nimissä kantajaa koskevien riidanalaisten säädösten antamisen vuoksi, on todettava, että kyseisen kannekirjelmään sisältyvän väitteen tueksi ei esitetä mitään näyttöä. Näin ollen tämä väite on unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan määräysten perusteella jätettävä tutkimatta.

- 152 Neljänneksi siitä väitteestä, jonka mukaan Codefa ei voinut saada vaikeuksissa oleville yrityksille tavallisesti myönnettävää tukea, vaikka sillä oli kuitenkin siihen oikeus, on uudestaan todettava, että kyseisen kannekirjelmään sisältyvän väitteen tueksi ei esitetä mitään todisteita. Näin ollen tämä väite on unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan määräysten perusteella jätettävä tutkimatta.
- 153 Viidenneksi väitteestä, jonka mukaan kantaja ei Codefan selvitystilaan asettamisen vuoksi voinut ”suoraan tai epäsuorasti periä takaisin vuonna 2009 tekemiään osakesijoituksia”, on todettava, että kyseisen kannekirjelmään sisältyvän väitteen tueksi ei esitetä mitään todisteita. Kantaja ei etenkään täsmennä kokonaissummaa, jonka hän väittää sijoittaneensa Codefan osakkeisiin, osuuksien määrää eikä niiden nimellisarvoa. Näin ollen tämä väite on unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan määräysten perusteella jätettävä tutkimatta.
- 154 Kaiken edellä esitetyn perusteella on todettava, että siltä osin kuin Codefaan liittyvistä tappioista aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan vaatimuksen tueksi esitetyt perustelut on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomina, kantaja ei ole esittänyt näyttöä kyseisen vaatimuksen tueksi. Näin ollen on todettava, että se on hylättävä perusteettomana.
- 155 Näin ollen edellä 133 ja 154 kohdassa esitettyjen päätelmien perusteella vaatimus, joka koskee kantajalle eurooppalaisissa yhtiöissä aiheutuneiden tappioiden korvaamista, on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomana.

4) Asianajokulut, joita aiheutui kantajan varojen vapauttamisesta osittain ja sen jälkeen takavarikoitujen pankkitilien vapauttamisesta

- 156 Siltä osin kuin on kyse asianajokuluista, joita kantajalle aiheutui hänen varojensa vapauttamisesta osittain ja sen jälkeen takavarikoitujen pankkitilien vapauttamisesta, hän toteaa, ettei hän saanut mitään tietoa menettelystä, jota hänen oli noudatettava saadakseen käyttöönsä henkilökohtaisten menojensa kattamiseen tarvittavat varat. Saadakseen vapautetuksi 1 000 euroa kuukaudessa kantaja turvautui Ranskassa sijaitsevaan asianajotoimistoon, joka lähetti hänelle asianajopalkkioista 8 875 euron laskun. Samalla tavoin hän valtuutti asianajotoimiston Belgiassa ensin hoitamaan asiaa Belgian viranomaisien kanssa ja sen jälkeen, kun tuomio neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) oli annettu 28.11.2013, toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet hänen takavarikoitujen pankkitiliensä vapauttamiseksi, minkä perusteella asianajopalkkiota perittiin 8 838 euroa. Kyseessä olevat asianajopalkkiot olivat kantajan mukaan siis yhteensä 17 713 euroa.
- 157 Vastauksessaan kantaja korostaa, että kun otetaan huomioon hänen ikänsä ja henkilökohtainen tilanteensa, hän tarvitsi välttämättä asiantuntija-apua voidakseen puolustaa asianmukaisesti oikeuksiaan pankkeja ja viranomaisia vastaan; se, että välttämättömien menojen kattamiseen tarvittavien summien vapauttaminen kesti vuoden, osoitti kantajan mukaan, että kyseisten asioiden ajaminen oli monimutkaista ja vaativaa; lisäksi asiakirja-aineistosta ilmenee kantajan mukaan, että hänen tiliensä jäädyttäminen Belgiassa liittyi suoraan riidanalaisiin säädöksiin.
- 158 Neuvosto, jota komissio tukee, kiistää kantajan väitteet.
- 159 Korvauksena vahingosta, jota hänelle aiheutui asianajokuluista, joita hän joutui maksamaan varojensa vapauttamiseksi osittain Ranskassa ja Belgiassa riidanalaisen ajanjakson aikana ja sen jälkeen takavarikoitujen pankkitiliensä vapauttamiseksi, kantaja vaatii tätä varten maksamiensa asianajopalkkioiden palauttamista. Tältä osin hän esittää kannekirjelmän liitteinä kirjeenvaihtoa yhtäältä Ranskaan sijoittautuneen asianajotoimiston ja valtiokonttorin (Ranska) välillä sekä Belgiaan sijoittautuneen asianajotoimiston ja Brysselin syyttäjänviraston välillä ja toisaalta kaksi kyseisten asianajotoimistojen laatimaa asianajopalkkiolaskua. On katsottava, että riidanalaisella ajanjaksolla

kantaja tarkoittaa ajanjaksoa, joka ulottuu hänen nimensä merkitsemisestä ensimmäisen kerran luetteloon 26.7.2010 (ks. edellä 10 kohta) mainitun nimen poistamiseen riidanalaisista luetteloista 19.12.2013 (ks. edellä 22 kohta) (jäljempänä riidanalainen ajanjakso).

- 160 Tässä yhteydessä, siltä osin kuin on sen kyse vahingon toteen näyttämisestä, joka edellä 86 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti on kantajan tehtävä ilman, että on tarpeen lausua siitä, oliko kantaja käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien kansallisten menettelyjen yhteydessä velvollinen käyttämään asianajajan palveluita, on todettava, että kantaja esittää ainoastaan kaksi asianajajiensa lähettämää palkkiolaskua, jotka on osoitettu hänelle henkilökohtaisesti ja joiden määrä on yhteensä 17 713 euroa. Sitä vastoin hän ei esitä mitään näyttöä siitä, että nämä kaksi palkkiolaskua on paitsi tosiasiallisesti maksettu, mutta ennen kaikkea, koska hän vaatii niiden perusteella nyt käsiteltävän vahingon korvaamista, myöskään siitä, että hän on maksanut ne omista varoistaan.
- 161 Näin ollen on todettava, että kantaja ei selvästikään ole esittänyt riittäviä todisteita sen vahingon, johon hän vetoaa, olemassaolosta ja laajuudesta niiden asianajokulujen osalta, jotka hän päätti maksaa Ranskan ja Belgian kansallisten viranomaisten kanssa asioidessaan käyttämistään avustamispalveluista. Näin ollen hän ei selvästikään ole osoittanut, että hänen Ranskassa ja Belgiassa maksamistaan asianajokuluista aiheutunut vahinko, jonka korvaamista hän vaatii, oli todellinen ja varma. Tämän seurauksena vaatimus kantajan Ranskassa ja Belgiassa maksamien asianajokulujen korvaamisesta on hylättävä (ks. vastaavasti määräys 7.2.2018, AEIM ja Kazenas v. komissio, T-436/16, ei julkaistu, EU:T:2018:78, 46 ja 47 kohta).
- 162 Edellä 107, 116, 155 ja 161 kohdassa esitetyt päätelmät huomioon ottaen vaatimus väitetyn aineellisen vahingon korvaamisesta on jätettävä osittain tutkimatta ja joka tapauksessa hylättävä perusteettomana ja osittain perusteettomana.

b) Väitetty henkinen kärsimys ja syy-yhteyden olemassaolo

- 163 Kantaja väittää, että riidanalaisien asetusten antaminen ja hänen nimensä säilyttäminen riidanalaisissa luetteloissa aiheutti hänelle kahdenlaista henkistä kärsimystä eli yhtäältä vahingoitti hänen kunniaansa ja mainettaan, mistä hän vaatii korvauksena 100 000 euroa, ja toisaalta siitä johtuvaa kärsimystä, kun otetaan huomioon sekä hänen päivittäisen elämänsä vaikeutuminen että hänen terveydelleen aiheutunut haitta, mistä hän vaatii korvauksena 500 000 euroa.
- 164 Vastauksessaan toisen prosessinjohtotoimen yhteydessä esitettyyn kysymykseen, joka koski 30.5.2017 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) seurauksia nyt käsiteltävässä asiassa, hän katsoo, että kun otetaan huomioon erityisesti neuvoston harkintavallan väärinkäyttöä koskevat raskauttavat seikat, täyden korvauksen saaminen hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä edellyttää, että korvauksen määrä ylittää edellä mainitussa tuomiossa vahvistetun määrän.
- 165 Neuvosto, jota komissio tukee, vaatii väitetyn henkisen kärsimyksen korvaamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä.

1) Kunnian ja maineen vahingoittaminen

- 166 Kantaja väittää, että riidanalaisien säädösten antaminen ja julkaiseminen vahingoitti hänen kunniaansa ja mainettaan aiheuttaen hänelle henkistä kärsimystä, joka on erillinen aineellisesta vahingosta, joka johtuu haitallisesta vaikutuksesta hänen henkilökohtaisiin suhteisiinsa kolmansien osapuolten kanssa.
- 167 Riidanalaisien toimien kumoaminen jälkepäin ei myöskään voi korvata kokonaisuudessaan henkistä kärsimystä, jota hänelle aiheutui hänen kunniansa ja maineensa vahingoittamisesta, joka pitkittyi ja korostui sen takia, että neuvosto käytti kaikkia käytössään olevia oikeussuojakeinoja. Kantajan mukaan

- neuvosto väitti ensimmäisen kerran vasta muutoksenhakumenettelyssä, että on olemassa luottamuksellisia seikkoja, jotka oikeuttivat riidanalaisten asetusten antamisen, mutta näiden seikkojen olemassaoloa ei missään vaiheessa näytetty toteen. Huolimatta hänen vastalauseistaan, jotka olivat perusteltuja, neuvosto päätti kantajan mukaan ilman mitään näyttöä ja minkäänlaista tarkastusta suorittamatta säilyttää hänen nimensä riidanalaisissa luetteloissa lähes kolmen ja puolen vuoden ajan 26.7.2010 ja 19.12.2013 välisenä aikana.
- 168 Kantajan mukaan hänen nimensä merkitseminen riidanalaisiin luetteluihin sai tietynlaista julkisuutta erityisesti sen takia, että neuvosto tiedotti siitä joukkoviestimissä sekä Iranin liike-elämälle että Euroopassa, mikä hänen mukaansa tarveli hänen mainettaan entisestään.
- 169 Vastauksena neuvoston väitteisiin kantaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin totesi 25.11.2014 antamassaan tuomiossa Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986), että rajoittavista toimenpiteistä voi tietyin edellytyksin aiheutua henkistä kärsimystä erotuksesta luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille; BBC:n lähetykset ja ranskalaisen TF1-televisiokanavan 6.7.2014 lähettämä reportaasi, joihin hän viittaa, osoittavat hänen tapauksensa laajan käsittelyn joukkoviestimissä ja antavat oikeudenmukaisen kuvan sen henkisen kärsimyksen määrästä, jota hänelle aiheutui neuvoston leimattua hänet syylliseksi erityisesti Ranskassa ja yleisesti länsimaissa.
- 170 Neuvosto, jota komissio tukee, kiistää kantajan väitteet tämän kunnian ja maineen vahingoittamisen osalta.
- 171 Se väittää ensinnäkin, että siltä osin kuin on kyse henkisen kärsimyksen korvaamisesta luonnollisen henkilön maineen vahingoittaminen on erotettava liiketoimintaa harjoittavan yhtiön maineen vahingoittamisesta. Näin ollen nyt käsiteltävä tapaus on sen mukaan rinnastettava erityisesti 28.5.2013 annetun tuomion Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) taustalla olleen asian tapaukseen, ei 25.11.2014 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) taustalla olleen asian tapaukseen. Näin ollen kantajaa, joka on luonnollinen henkilö, koskevien riidanalaisten säädösten kumoaminen on sen mukaan asianmukainen korvaus hänen maineensa vahingoittamisesta.
- 172 Toiseksi kantaja ei esitä neuvoston mukaan mitään konkreettista näyttöä henkilökohtaisen maineensa tai kunniansa vahingoittamisesta tai toisin sanoen siitä, että vahinko, johon hän vetoaa, on todellinen ja varma.
- 173 Aluksi on ensinnäkin tutkittava neuvoston väite, jonka mukaan luonnollisen henkilön maineen vahingoittaminen on erotettava henkisen kärsimyksen korvaamisen osalta liiketoimintaa harjoittavan yhtiön maineen vahingoittamisesta. Näin ollen nyt käsiteltävä tapaus muistuttaa erityisesti 28.5.2013 annetun tuomion Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) ja 18.2.2016 annetun tuomion Jannatian v. neuvosto (T-328/14, ei julkaistu, EU:T:2016:86) taustalla olleiden asioiden tapauksia, ei 25.11.2014 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) taustalla olleen asian tapauksia, sillä kantajaa, joka on luonnollinen henkilö, koskevien riidanalaisten säädösten kumoaminen on asianmukainen korvaus hänen maineensa vahingoittamisesta. Toisin kuin liikeyritykseen, jonka maineen vahingoittamisesta aiheutuu taloudellisia seurauksia, joiden määrää voidaan arvioida rahassa, luonnolliseen henkilöön olisi vaikea soveltaa samaa periaatetta.
- 174 Neuvoston väite, jonka mukaan unionin tuomioistuin on maineen vahingoittamisesta aiheutuneen henkisen kärsimyksen korvaamiseen liittyvän unionin sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun nojalla tehnyt eron luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön välillä, ei voi menestyä. Yhtäältä on nimittäin todettava, että 28.5.2013 annetun tuomion Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) 72 kohdassa unionin tuomioistuin totesi ainoastaan, että kyseisessä asiassa kyseessä olevan toimen, joka muistutti luonteeltaan ja tarkoitukseltaan riidanalaisten toimenpiteiden luonnetta ja tarkoitusta, lainvastaisuus voi palauttaa kantajan, joka on luonnollinen henkilö, maineen kyseisessä asiassa tai olla tietynlainen korvaus hänelle lainvastaisuudesta aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä

ja siten olla peruste hänen oikeussuojan tarpeensa jatkumiselle. Tuomion edellä mainitusta kohdasta ilmenee, että kyseisessä asiassa unionin tuomioistuin ainoastaan totesi, että kyseessä olevan toimen lainvastaisuuden tunnustaminen oli peruste kantajan oikeussuojan tarpeen jatkumiselle, vaikka hänen nimensä oli poistettu riidanalaisesta luettelosta mainitussa asiassa.

- 175 Toisin kuin neuvosto 28.5.2013 annetussa tuomiossa Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) lähinnä väittää, unionin tuomioistuin ei siis ottanut kantaa siihen, oliko tällainen toteamus riittävä palauttamaan kokonaisuudessaan kantajan maineen kyseisessä asiassa tai korvaamaan tietyllä tavalla kokonaan hänelle aiheutuneen henkisen kärsimyksen. Lisäksi on todettava, että 30.5.2017 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (C-45/15 P, EU:C:2017:402) 49 kohdassa unionin tuomioistuin totesi, että vaikka se 28.5.2013 antamassaan tuomiossa Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) katsoi, että lainvastaisten rajoittavien toimenpiteiden kumoaminen voi olla tietynlainen korvaus aiheutuneesta aineettomasta vahingosta, tästä ei kuitenkaan seuraa, että tällainen korvausmuoto riittää kaikissa tapauksissa varmistamaan, että tämä vahinko korvataan kokonaisuudessaan.
- 176 Samoin on todettava, että edelleen 28.5.2013 annetun tuomion Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331) 72 kohdassa unionin tuomioistuin ei myöskään rajoittanut siinä esitetyn toteamuksen vaikutuksia ainoastaan luonnollisiin henkilöihin. Tältä osin on lisäksi muistutettava, että saman tuomion 70 kohdassa unionin tuomioistuin totesi muun muassa, että kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä oli merkittäviä kielteisiä seurauksia niiden kohteena olevien henkilöiden oikeuksille ja vapauksille ja niihin huomattava vaikutus. Kyseiset toimenpiteet oli kuitenkin toteutettu tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkoston ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä Afganistaniin suuntautuvan tiettyjen tavaroiden ja palvelujen viennin kieltämisestä, Afganistanin Talebania koskevien lentokiellon ja varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisen laajentamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 kumoamisesta 27.5.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 (EYVL 2002, L 139, s. 9) mukaisesti. Mainittu asetus saattoi siten koskea sekä luonnollisia henkilöitä että oikeussubjekteja.
- 177 Edellä esitetyn perusteella neuvosto väittää virheellisesti lähinnä, että luonnollisen henkilön maineen vahingoittaminen on vahingon korvaamisen osalta pidettävä erillään liiketoimintaa harjoittavan yhtiön maineen vahingoittamisesta.
- 178 Toiseksi siltä osin kuin nyt on kyse sen henkisen kärsimyksen korvaamisesta, jota kantaja väittää itselleen aiheutuneen hänen kunniansa ja maineensa vahingoittamisesta, on todettava, että riidanalaisilla toimenpiteillä on merkittäviä kielteisiä seurauksia niiden kohteena olevien henkilöiden oikeuksille ja vapauksille ja niihin huomattava vaikutus (ks. vastaavasti tuomio 28.5.2013, Abdulrahim v. neuvosto ja komissio, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70 kohta). Tältä osin on niin, että kun rajoittavat toimenpiteet koskevat henkilöä sen vuoksi, että hänen väitetään tukeneen ydinaseiden levittämistä, hänet yhdistetään julkisesti toimintaan, jota pidetään vakavana uhkana kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle, mistä on seurauksena, että hänen suhteensa herää halveksuntaa ja epäluottamusta, jotka siis loukkaavat hänen mainettaan, ja hänelle aiheutuu aineetonta vahinkoa. (tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 80 kohta).
- 179 Yhtäältä riidanalaisien toimenpiteiden kaltaisten rajoittavien toimenpiteiden synnyttämät halveksunta ja epäluottamus koskevat hänen tahtoaan olla mukana toiminnassa, jota kansainvälinen yhteisö pitää tuomittavana. Asianomaiseen henkilöön vaikutetaan siis haitallisesti yli hänen nykyisten taloudellisten ja rahoituksellisten intressien piirin (tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 82 kohta).

- 180 Toisaalta kyseessä olevan henkilön maineeseen kohdistuva haitallinen vaikutus on sitäkin vakavampi, koska se ei perustu henkilökohtaisen mielipiteen ilmaisuun vaan unionin toimielimen viralliseen kantaan, joka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja johon liittyy sitovia oikeudellisia seurauksia (tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 83 kohta).
- 181 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että käsiteltävässä asiassa riidanalaisten säädösten antaminen ja kantajan nimen säilyttäminen riidanalaisissa luetteloissa aiheuttivat hänelle henkistä kärsimystä, joka on erillinen aineellisesta vahingosta, joka johtuu haitallisesta vaikutuksesta hänen taloudellisiin ja rahoituksellisiin intresseihinsä. Näin ollen hänellä on katsottava olevan oikeus saada korvausta tästä vahingosta (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 85 kohta).
- 182 Väitetyn henkisen kärsimyksen olemassaoloon liittyen on syytä huomauttaa, että vaikka erityisesti tällaisen vahingon ollessa kyseessä todisteiden tai näytön esittämistä ei välttämättä ole pidettävä tällaisen vahingon tunnustamisen edellytyksenä, kantajan on vähintäänkin osoitettava, että kyseisen toimielimen moitittu toiminta oli sellaista, että se voi aiheuttaa kantajalle tällaista vahinkoa (ks. tuomio 16.10.2014, Evropaiki Dynamiki v. komissio, T-297/12, ei julkaistu, EU:T:2014:888, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; ks. myös vastaavasti tuomio 28.1.1999, BAI v. komissio, T-230/95, EU:T:1999:11, 39 kohta).
- 183 Lisäksi on niin, että vaikka unionin tuomioistuin totesi 28.5.2013 antamassaan tuomiossaan Abdulrahim v. neuvosto ja komissio (C-239/12 P, EU:C:2013:331), että lainvastaisten rajoittavien toimenpiteiden kumoaminen voi olla tietynlainen korvaus aiheutuneesta aineettomasta vahingosta, tästä ei kuitenkaan seuraa, että tällainen korvausmuoto riittää kaikissa tapauksissa varmistamaan, että tämä vahinko korvataan kokonaisuudessaan, ja kaikki päätökset on tässä yhteydessä tehtävä käsiteltävänä olevan asian olosuhteiden perusteella (tuomio 30.5.2017, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 49 kohta).
- 184 Käsiteltävässä asiassa tosin riidanalaisten säädösten kumoaminen 21.3.2012 annetulla tuomiolla Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), jossa todetaan, että kantajan yhdistäminen ydinaseiden levittämiseen on perusteetonta ja näin ollen lainvastaista, voi olla tietynlainen korvaus kantajalle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä, josta hän vaatii korvausta käsiteltävässä asiassa. Käsiteltävän asian olosuhteissa kyseinen kumoaminen ei kuitenkaan voi tarkoittaa mainitun kärsimyksen korvaamista kokonaisuudessaan.
- 185 Kuten nimittäin edellä 178 kohdassa mieliin palautetusta oikeuskäytännöstä ilmenee, riidanalaisten säädösten antaminen ja niihin perustuva väite, jonka mukaan kantaja osallistui ydinaseiden levittämiseen, herättivät kantajaa kohtaan halveksuntaa ja epäluottamusta, jotka siis loukkasivat hänen mainettaan ja siten aiheuttivat vahinkoa hänen sosiaalisille suhteilleen ja perhesuhteille (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 88 kohta).
- 186 Näitä vaikutuksia, jotka kestivät lähes kolme ja puoli vuotta ja ovat syynä kantajalle aiheutuneeseen henkiseen kärsimykseen, ei kuitenkaan voida tasapainottaa täysin siten, että käsiteltävässä asiassa todetaan jälkikäteen riidanalaisten säädösten lainvastaisuus, seuraavista syistä.
- 187 Ensinnäkin henkilöön kohdistettavilla rajoittavilla toimenpiteillä on tapana herättää enemmän huomiota ja reaktioita – etenkin unionin ulkopuolella – kuin niiden myöhemmällä kumoamisella (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 88 kohta).
- 188 Toiseksi on todettava, että neuvoston kantajaa vastaan esittämä väite on erityisen vakava, koska siinä yhdistetään kantaja ydinaseiden levittämiseen eli toimintaan, joka neuvoston mukaan merkitsee vaaraa kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 89 kohta).

- 189 Kolmanneksi, kuten edellä 21 kohdasta ilmenee, kyseistä väitettä eivät tue vähäisimmätkään asian kannalta merkitykselliset tiedot tai todisteet (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 90 kohta).
- 190 Neljänneksi ja joka tapauksessa on niin, että vaikka neuvosto olisi voinut peruuttaa kantajan nimeä koskevan virallisessa lehdessä julkaistun merkinnän milloin hyvänsä, tai ainakin muuttaa tai täydentää sitä korjatakseksi sitä koskevat mahdolliset lainvastaisuudet, se säilytti sen lähes kolme ja puoli vuotta huolimatta kantajan vastalauseista erityisesti siltä osin kuin ne koskivat sitä, ettei häntä vastaan esitetyn väitteen tueksi ollut näyttöä. Tältä osin mikään asiakirja-aineistossa ei viittaa siihen, että neuvosto olisi milloin tai millä perusteella tahansa omasta aloitteestaan tai kantajan vastalauseiden perusteella tutkinut mainitun väitteen perusteltavuuden rajoittaakseen siitä kantajalle aiheutuvia vahingollisia seurauksia (ks. vastaavasti tuomio 25.11.2014, Safa Nicu Sepahan v. neuvosto, T-384/11, EU:T:2014:986, 91 kohta).
- 191 Tällainen tutkiminen olisi joka tapauksessa ollut käsiteltävässä asiassa erityisen perusteltua 21.3.2012 annetun tuomion Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) julistamisen jälkeen, kun otetaan huomioon siinä vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella todetun lainvastaisuuden vakavuus. Vaikka kyseinen tuomio on nimittäin voinut ainakin osittain muodostaa korvauksen kantajalle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä, sillä ei missään tapauksessa ole voinut olla mitään tämänsuuntaista vaikutusta siltä osin kuin on kyse sen julistamisen jälkeisestä eli noin vuoden ja yhdeksän kuukauden pituisesta ajanjaksosta, jonka ajan hänen nimensä merkitseminen luetteloihin pidettiin voimassa.
- 192 Kyseenalaistamatta millään tavoin asianomaisen toimielimen oikeutta hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen päätökseen, joka päättää menettelyn, tai tällaisen päätöksen vaikutusten lykkäämistä, sellaisena kuin se ilmenee unionin tuomioistuimen perussäännön 60 artiklan toisen kohdan määräyksistä, on todettava, että oikeusvaltioperiaatteen perustuvassa unionissa, kun otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen toteaman lainvastaisen toiminnan vakavuus, asianomaisen toimielimen on – vaikka samanaikaisesti muutoksenhaun kanssa – tutkittava unionin yleisen tuomioistuimen vahvistamat arvioinnit. Tällaisen vaatimuksen tarkoituksena ei ole velvoittaa asianomaista toimielintä jo tässä vaiheessa panemaan täytäntöön unionin yleisen tuomioistuimen tuomiota vaan, kuten 25.11.2014 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) 91 kohdasta ilmenee, tutkimaan, voidaanko tai täytyykö riidanalaiset säädökset kumota tai korvata taikka voidaanko tai täytyykö niitä muuttaa unionin yleisen tuomioistuimen päätelmien perusteella vahingollisten seurausten rajoittamiseksi.
- 193 Henkinen kärsimys, jota näin aiheutui kantajan nimen säilyttämisestä luetteloissa 21.3.2012 annetun tuomion Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) julistamisen jälkeen, kuten kantaja kannekirjelmässä nimenomaisesti väittää, eroaa ennen kyseisen tuomion julistamista aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin totesi mainitussa tuomiossa nimenomaisesti, kuten kantaja väitti, että kantajan nimen merkitseminen luetteloon oli vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella lainvastaista, koska häntä vastaan esitetyn väitteen tueksi ei ollut esitetty näyttöä.
- 194 Käsiteltävässä asiassa neuvosto olisi siis erityisesti unionin yleisen tuomioistuimen 21.3.2012 antamassa tuomiossa Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142) esittämien arviointien ja toteamusten valossa voinut tutkia, oliko kantajan nimen säilyttäminen luettelossa entiseen tapaan eli esittämättä mitään näyttöä häntä vastaan esitetyn väitteen tueksi perusteltua eikä aiheuttanut vaaraa siitä, että hänelle jo mainitun tuomion julistamispäivänä aiheutunut vahinko pahenisi entisestään.
- 195 Tätä päätelmää ei voida muuttaa, kun otetaan huomioon 28.11.2013 annettu tuomio neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775). Mainitussa tuomiossa unionin tuomioistuin nimittäin ainoastaan tutki ja hylkäsi valituksen, jonka neuvosto teki 21.3.2012 annetusta

kumoamistuomiosta Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), joten se ei voinut lausua sen henkisen kärsimyksen korvaamisesta, joka aiheutui kantajan nimen säilyttämisestä riidanalaisissa luetteloissa viimeksi mainitun tuomion julistamisen jälkeen.

- 196 Edellä esitetyn ja joka tapauksessa edellä 190–195 kohdassa esitetyn perusteella on todettava, että se, että kantajan nimen merkitsemisen luetteloihin kumottiin 21.3.2012 annetulla tuomiolla Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), ei merkinnyt kantajalle aiheutuneen henkisen kärsimyksen korvaamista kokonaisuudessaan.
- 197 Kolmanneksi on tutkittava, ovatko – kuten kantaja väittää – tietyt lisätekiäjät osaltaan voineet pahentaa hänelle aiheutunutta henkistä kärsimystä ja olisiko ne näin ollen otettava huomioon arvioitaessa hänelle aiheutuneen kärsimyksen korvaamista.
- 198 Aluksi on todettava väitteestä, joka koski kantajalle aiheutuneen henkisen kärsimyksen pitkittymistä ja pahenemista sillä perusteella, että hänen mukaansa neuvosto yhtäältä käytti kaikkia EUT-sopimuksen nojalla käytössään olevia oikeussuojakeinoja, erityisesti hakemalla muutosta 21.3.2012 annettuun tuomioon Fulmen ja Mahmoudian v. neuvosto (T-439/10 ja T-440/10, EU:T:2012:142), ja toisaalta esitti ensimmäisen kerran unionin tuomioistuimessa tiettyjä perusteita ja väitteitä mainitun muutoksenhaun tueksi vetoamalla myös luottamuksellisiin tietoihin, jotka sen mukaan tukivat riidanalaisia säädöksiä mutta joita se ei kuitenkaan ilmoittanut, että tämä väite ei voi menestyä. Samalla tavalla ja samoista syistä kuin edellä 70–76 kohdassa todettiin, tällaiset olosuhteet eivät nimittäin voi olla neuvoston lainvastaisen toiminnan raskauttava tekijä, eivätkä ne myöskään lähtökohtaisesti voi olla synnä mihinkään henkiseen kärsimykseen, joka voi synnyttää unionin sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun.
- 199 Seuraavaksi on todettava siltä osin kuin on kyse ranskalaisen TF1-televisiokanavan Sept à huit -lähetysessä esitetystä reportaasista, ettei siinä suinkaan, kuten kantaja sen sisällön vuoksi väittää, viitata hänelle aiheutuneen henkisen kärsimyksen pahenemiseen, vaan kyseisessä lähetyksessä, joka on saatavana internetissä, käsiteltiin yksinomaan riidanalaisien säädösten vaikutuksia, jotka kohdistuivat Fulmeniin eivätkä kantajaan. On joka tapauksessa todettava, että vaikka kyseisen lähetysten katsottaisiin liittyvän myös kantajan etuihin, siitä ilmenee, että se on voinut osaltaan palauttaa hänen maineensa. Siinä nimittäin muun muassa ilmoitetaan, että unionin tuomioistuimet kumosivat riidanalaiset säädökset. Kun kuitenkin otetaan huomioon neuvoston kantajaa vastaan esittämä erityisen vakava väite, tämän lähetysten esittämisen ei voida – toisin kuin neuvosto väittää – katsoa tasapainottavan riidanalaisien toimenpiteiden kielteisiä vaikutuksia kantajan maineeseen.
- 200 Siltä osin kuin on kyse siitä, että BBC levitti kantajan valokuvaa ja esitti 24.5.2011 lähetysten, jossa neuvoston tiedottaja antoi kantajan mukaan lausunnon useiden neuvoston seuraamusten kohteena olleiden henkilöiden osalta, että ”lopultakin todistettiin, että kaikki Euroopan unionin tekemät päätökset olivat oikeita”, on sen lisäksi, että kantaja ei esitä kannekirjelmässä mitään tietoa, jonka perusteella unionin yleinen tuomioistuin voisi todeta näiden lähetysten olemassaolon ja sisällön, katsottava, että kyseessä olevat lähetykset ja neuvoston mukaan Euroopan ulkosuhdehallinnon (EUH) – eikä siis neuvoston – edustajan antamat lausunnot eivät ole voineet pahentaa kantajalle riidanalaisista säädöksistä aiheutunutta vahinkoa. Vaikka nämä lausunnot nimittäin annettiin silloin, kun unionin yleisessä tuomioistuimessa oli nostettu kanne, jossa vaadittiin riidanalaisien säädösten kumoamista, mainitut lausunnot, sellaisina kuin kantaja on ne kannekirjelmässä esittänyt, ainoastaan kuvastavat niiden esittäjän, unionin toimielimen edustajan käsitystä niiden päätösten lainmukaisuudesta, jotka kyseinen toimielin teki ”tiettyjen neuvoston määräämien seuraamusten kohteena olevien henkilöiden” osalta. Sen lisäksi, että jokainen unionin tuomioistuimissa vireillä olevan asian asianosainen voi vapaasti ilmaista käsityksensä perustellusti, on todettava, että joka tapauksessa ne lausunnot, jotka siten annettiin, eivät koskeneet kantajaa erikseen.

201 Edellä esitetyn perusteella kantajan vaatimus sen kunnian ja maineen vahingoittamisesta aiheutuneen henkisen kärsimyksen korvaamisesta on hyväksyttävä. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin arvioi mainitun kärsimyksen oikeuden ja kohtuuden mukaan ja katsoo, että 50 000 euroa on asianmukainen korvaus.

2) Päivittäisen elämän vaikeutumiseen ja terveydelle aiheutuneeseen haittaan liittyvä vahinko

202 Päivittäisen elämän vaikeutumiseen ja terveyshaittoihin liittyvästä kärsimyksestä aiheutuneen vahingon määräksi kantaja arvioi 500 000 euroa.

203 Neuvosto, jota komissio tukee, katsoo, että kantajan toimittamat asiakirjat eivät riitä perusteeksi henkisestä kärsimyksestä vaadittavalle 500 000 euron korvaukselle.

i) Päivittäisen elämän vaikeutumiseen liittyvästä kärsimyksestä aiheutunut vahinko

204 Kantaja väittää, että sen jälkeen, kun hänen unionissa olevat varansa jäädettiin riidanalaisen säädösten antamisen jälkeen, hän joutui erittäin vaikeaan taloudelliseen ja henkilökohtaiseen tilanteeseen, koska hänellä ei ollut mahdollisuutta säilyttää elintasoaan eikä myöskään huolehtia omista saati läheistensä välttämättömistä tarpeista, kuten esimerkiksi terveystoimista, matkapuhelimensa vaihtamisesta tai kotivakuutuksen maksamisesta. Hän väittää, että vasta tammikuusta 2012 alkaen eli 18 kuukauden kuluttua ensimmäisten riidanalaisen säädösten antamisesta hänelle myönnettiin 1 000 euron suuruinen kuukausittainen summa päivittäisistä tarpeista huolehtimiseen. Näin ollen hän väittää joutuneensa elämään yli vuoden ajan lähipiirinsä myöntämien lainojen turvin.

205 Hän muistuttaa, että hänen oli tehtävä menojensa osalta toimivaltaiselle viranomaiselle perusteltu hakemus tarvittavan määrän saamiseksi. Koska lupa verojen, vakuutusten ja laskujen maksamiseen myönnettiin vasta 25.3.2011, siitä seurasi kantajan mukaan merkittäviä maksuviivästyksiä, sakkoja ja lukuisia hallinnollisia rasitteita. Hän lisää, että kaikki maksut edellyttivät laskun toimittamista ja pankin tai toimivaltaisen hallintoviranomaisen erityislupaa tai käteissuoritusta, mistä aiheutui hänelle suurta vaivaa ja jokapäiväistä ylimääräistä huolta. Hänellä oli oikeus matkustaa Euroopan maista vain Ranskaan ja tehdä välilaskuja vain Ranskassa sijaitseville unionin lentoasemille matkustaessaan unionin ulkopuolelle. Jäsenvaltioiden turvallisuuspalvelut kuulustelivat kaikkia hänen perhepiiriinsä sekä sosiaaliseen ja ammatilliseen piiriinsä kuuluvia ihmisiä, jopa hänen asuntonsa vuokralaista. Hänen sisaruksensa tyttäreltä evättiin Ranskan kansalaisuus sillä varjolla, että hänellä oli yhteys kantajaan ja että hän oli suorittanut kahden kuukauden harjoittelun Fulmen-yhtiössä, mikä aiheutti kantajassa syyllisyydentunnetta. Se, että hän joutui lainaamaan rahaa lähipiiriltään yli 20 000 euroa huolehtiakseen välttämättömistä tarpeistaan, oli hänen mukaansa nöyryyttävää, ja hän tunsu huolta tulevaisuudestaan ja terveydentilansa heikentymisestä. Hän koki tilanteensa myös hyvin epäoikeudenmukaiseksi. Ranskalaisen TF1-televisiokanavan Sept à huit -lähetyksessä 6.7.2014 esitetty reportaasi oli hänen mukaansa osoitus rajoittavien toimenpiteiden laajasta vaikutuksesta hänen henkilökohtaiseen tilanteeseensa.

206 Kantaja kiistää vastauksessaan ehdottomasti neuvoston vihjauksen, jonka mukaan hän saattoi yksinkertaisesti lähteä pois Ranskasta asettuaan asumaan Iraniin.

207 Päivittäisen elämän vaikeutumisesta kantajalle aiheutuneen kärsimyksen osalta neuvosto toteaa, ettei se kiistä sitä, että riidanalaiset toimenpiteet vaikeuttivat tämän jokapäiväistä elämää. Se kuitenkin täsmentää vastauksessaan, ettei se myönnä nimenomaisesti kantajalle aiheutuneen korvattavan henkisen kärsimyksen olemassaoloa. Se väittää nimittäin, että menot, joihin kantaja viittaa, eli terveystoimet ja vakuutusmaksut tai verot kuuluvat asetuksen N:o 267/2012 26 artiklan, jossa säädetään varojen jäädyttämistoimenpiteen kohteena olevan henkilön perustarpeiden tyydyttämiseen tarvittavien varojen vapauttamisesta, soveltamisalaa. Neuvoston mukaan sen ei kyseisen säännöksen

mukaisesti voida katsoa olevan vastuussa jäsenvaltioiden käyttöön ottaman järjestelmän hitaudesta tai toimimattomuudesta. Sen ei myöskään voida katsoa olevan vastuussa kantajan perhepiirin eikä hänen sosiaalisen ja ammatillisen piirinsä tai vuokralaisensa kuulusteluista, joista päättivät jäsenvaltioiden turvallisuus- tai poliisiviranomaiset. Siltä osin kuin on kyse Ranskan kansalaisuuden epäämisestä kantajan sisaruksen tyttäreltä, rajoittavia toimenpiteitä koskevassa unionin lainsäädännössä ei ole sellaista säännöstä, jonka tarkoituksena olisi estää tai jonka vaikutuksesta estettäisiin kansalaisuuden myöntäminen tällaisten toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden perheenjäsenille. Joka tapauksessa on todettava, että yhtäältä kyseessä ei ole kantajalle aiheutunut henkilökohtainen vahinko ja toisaalta että kansalaisuuden epääminen, johon vedotaan, perustuu siihen, että kantajan sisaruksen tytär oli suorittanut harjoittelun Fulmen-yhtiössä eikä siihen, että hänellä on perheside kantajaan.

- 208 Siitä, että kantajan oli mahdotonta säilyttää elintasoaan, on todettava, että kyseessä on olosuhde, jota on vaikea luonnehtia todelliseksi ja varmaksi vahingoksi ja jonka laajuus on joka tapauksessa kiistanalainen. Kun otetaan huomioon väitetyn vahingon luonne käsiteltävän asian olosuhteissa, ei ole syytä myöntää korvausta. Kantajan elämä ei mullistunut siinä määrin kuin hän väittää, koska hän säilytti edelleen Iranin kansalaisuuden sekä asuinpaikkansa ja taloudelliset sidokset Iraniin, jossa hän saattoi edelleen jatkaa tavanomaista elämäänsä silloinkin, kun se vaikeutui Euroopassa.
- 209 Kantaja ei voi vaatia korvausta väitetystä vahingosta, joka aiheutuu alueelle pääsyä koskevasta rajoituksesta, tässä tapauksessa lennolle pääsyn epäämisestä muualla kuin Ranskassa sijaitsevalla lentoasemalla, koska varojen jäädyttämistä koskevista toimenpiteistä poiketen alueelle pääsyä koskevia rajoituksia ei panna täytäntöön SEUT 215 artiklan perusteella annetulla asetuksella.
- 210 Siltä osin kuin on kyse kärsimyksestä, jota aiheutui päivittäisen elämän vaikeutumisesta, on erotettava toisistaan kolmenlaisia kantajan väittämiä vahinkoja.
- 211 Ensinnäkin siltä osin kuin on kyse kiellosta matkustaa muissa Euroopan maissa kuin Ranskassa ja tehdä välilasku muualla kuin Ranskassa sijaitsevalla lentoasemalla unionin ulkopuolelle suuntautuvilla matkoilla niin, että kantajan lennolle pääsy päätettiin hänen mukaansa evätä 17.7.2011, on muistutettava, että kuten neuvosto väittää, tällaiset toimenpiteet perustuvat päätöksen 2010/413 19 artiklan säännöksiin, joilla korvattiin yhteisen kannan 2007/140 4 artiklan säännökset. Kuten edellä 47 ja 48 kohdassa kuitenkin todettiin, unionin yleisellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa käsitellä kantajan vahingonkorvausvaatimusta siltä osin kuin hän vaatii korvausta vahingosta, jonka hän väittää itselleen aiheutuneen päätöksen 2010/413 antamisen vuoksi. Näin ollen kantaja ei voi vaatia korvausta tästä vahingosta.
- 212 Toiseksi kantaja tekee virheen esittäessään neuvostoa vastaan väitteen, joka koskee lähinnä hitautta, jota kansalliset viranomaiset osoittivat niiden vaatimusten käsittelyssä, jotka koskivat kaikista kantajan välttämättömistä jokapäiväisistä tarpeista huolehtimiseen tarvittavaa kuukausittaista summaa.
- 213 Asetuksen N:o 961/2010, joka on yksi riidanalaisista säädöksistä, 19 artiklan säännösten mukaisesti, poiketen siitä, mitä asetuksen N:o 961/2010 16 artiklassa säädetään, mainitun asetuksen liitteessä V luetelluilla verkkosivuilla ilmoitetut jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat nimittäin sallia tiettyjen jäädytettyjen varojen tai taloudellisten resurssien vapauttamisen tai tiettyjen varojen tai taloudellisten resurssien asettamisen saataville erityisesti mainitun asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdan nojalla edellyttäen, että ne ”ovat tarpeen liitteessä VII tai VIII lueteltujen henkilöiden ja heidän huollettavinaan olevien perheenjäsenten tyydyttämiseksi, mukaan lukien menot, jotka aiheutuvat elintarvikkeiden hankinnasta, vuokrasta tai asuntolainasta, lääkkeistä ja sairaanhoidosta, veroista, vakuutusmaksuista ja julkisten palvelujen käytöstä”.
- 214 Näin ollen kantaja on väärässä, kun hän katsoo neuvoston olevan vastuussa niistä vahingoista, joita hänelle olisi voinut aiheutua niiden vaatimusten hitaasta käsittelystä, joita hän esitti jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille jäädytettyjen varojensa tai taloudellisten resurssiensa vapauttamiseksi tai asettamiseksi saataville voidakseen huolehtia välttämättömistä jokapäiväisistä tarpeistaan eli erityisesti

terveysmenoista – mukaan lukien yhden hänen perheenjäsenensä terveysmenot ottaen huomioon, ettei kantaja täsmennä, oliko mainittu perheenjäsen hänen huollettavanaan – kotivakuutuksesta, veroista, laskuistaan, puhelinyhteydestään tai jopa uuden puhelimen hankinnasta. Tällaiset vahingot – olettaen, että ne näytetään toteen – voidaan lukea vain asetuksessa N:o 961/2010 näin nimettyjen jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten syyksi.

- 215 Kolmanneksi sen kärsimyksen osalta, jota aiheutui lähinnä stressistä ja ahdistuneisuudesta, nöyrytyksestä ja erityisesti läheisiä kohtaan tunnetusta syyllisyydestä, joita kantaja väittää riidanalaisten säädösten aiheuttaneen hänelle epäämällä häneltä kaikki keinot ylläpitää aiempaa elintasoaan, on aluksi täsmennettävä, että kyseinen kärsimys eroaa kärsimyksestä, joka aiheutui kantajan kunnian ja maineen vahingoittamisesta, jota tarkasteltiin edempänä ja jonka osalta unionin yleinen tuomioistuin päätti edellä 201 kohdassa maksaa hänelle korvausta 50 000 euroa. Kuten 25.11.2014 annetun tuomion Safa Nicu Sepahan v. neuvosto (T-384/11, EU:T:2014:986) 82 kohdasta nimittäin ilmenee, viimeksi mainittu vahinko johtuu erityisesti riidanalaisten toimenpiteiden kaltaisten rajoittavien toimenpiteiden herättämästä halveksunnasta ja epäluottamuksesta, jotka koskevat nimetyt henkilön tahtoa olla mukana toiminnassa, jota kansainvälinen yhteisö pitää tuomittavana.
- 216 Siltä osin kuin on kyse väitetystä henkisestä kärsimyksestä, joka liittyy riidanalaisista säädöksistä kantajan sosiaaliselle ja perhe-elämälle aiheutuvaan haittaan, on kuitenkin käsiteltävässä asiassa todettava, ettei se johdu halveksunnasta tai epäluottamuksesta, jossa on kyse kantajan väitetystä tahdosta ”olla mukana toiminnassa, jota kansainvälinen yhteisö pitää tuomittavana”, vaan luonnollisena henkilönä lähinnä siitä, että hänen kuvansa hänen perheensä ja jopa hänen sosiaalisen piirinsä silmissä on heikentynyt, koska hän ei varojensa ja taloudellisten resurssiensa jäädyttämisen takia enää kyennyt ylläpitämään aikaisempaa elintasoaan.
- 217 Kaikista asiakirja-aineistoon sisältyvistä seikoista, jotka liittyvät erityisesti kantajan asemaan sosiaalisessa elämässä ja perhe-elämässä, ilmenee kuitenkin, että hän on esittänyt näyttöä siitä, että nyt käsiteltävä väitetty vahinko on varma ja todellinen. Lisäksi samoista seikoista ilmenee, että mainittu vahinko johtuu väistämättä ja suoraan riidanalaisista säädöksistä. Muilta osin on todettava, että vaikka neuvosto ei myönnä henkisen kärsimyksen olemassaoloa tältä osin, sekä sen kirjelmistä että sen istunnossa antamista lausunnoista ilmenee, ettei se kiistä sitä, että riidanalaiset toimenpiteet haittasivat kantajan jokapäiväistä elämää.
- 218 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että riidanalaisten säädösten antaminen ja kantajan nimen säilyttäminen häntä koskevilla riidanalaisissa luetteloissa aiheuttivat kantajalle korvattavan henkisen kärsimyksen, joka on erillinen paitsi hänen taloudellisiin ja rahoitusintresseihinsä vaikuttavasta aineellisesta vahingosta myös hänen kunniansa ja maineensa vahingoittamisesta aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.
- 219 Siltä osin kuin on kyse mainitun henkisen kärsimyksen johdosta kantajalle myönnettävän korvauksen määrästä käsiteltävän asian olosuhteissa, on todettava, että vaikka kantajan nimen luetteloon merkitsemisen kumoaminen antoikin hänelle lähtökohtaisesti jälleen täyden vapauden käyttää varojaan ja taloudellisia resurssejaan, jotka oli jäädytetty, se ei kuitenkaan millään tavalla voinut korvata nyt käsiteltävää kärsimystä, jonka vaikutukset tulivat voimaan riidanalaisen ajanjakson aikana. Kuten unionin tuomioistuin on nimittäin jo katsonut, varojen jäädyttäminen sinänsä, laajojen vaikutustensa takia, mullistaa sen kohteena olevien henkilöiden sekä työ- että perhe-elämän (ks. tuomio 28.5.2013, Abdulrahim v. neuvosto ja komissio, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Näin ollen on katsottava, että riidanalaisten säädösten kumoaminen ei yksinään voi korvata mainittua vahinkoa kokonaisuudessaan eikä edes kohtuullistaa myönnettävän korvauksen määrää.
- 220 Kun otetaan huomioon kantajalle näin aiheutuneen henkisen kärsimyksen luonne ja vakavuus ja se, että tällaista henkistä kärsimystä on mahdotonta laskea numeromääräisten ja numeeristen tietojen perusteella, se on arvioitava kohtuuden mukaan. Tältä osin riittäväksi korvauksen määräksi on

vahvistettava 500 euroa kultakin kuukaudelta, jonka ajan kantajan nimi oli merkittynä riidanalaisiin luetteloihin. Koska kantaja oli siis merkittynä mainittuihin luetteloihin vuoden 2010 heinäkuusta vuoden 2013 joulukuuhun eli 42 kuukauden ajan, 21 000 euroa on riittävä korvaus henkisestä kärsimyksestä, jota aiheutui perhe-elämän ja jokapäiväisen elämän vaikeutumisesta eli lähinnä haitasta, jota kohdistui kantajan asemaan sosiaalisessa elämässä ja perhe-elämässä.

ii) Terveyshaitoista aiheutunut vahinko

- 221 Terveyshaitoista aiheutuneen vahingon osalta kantaja väittää, että riidanalaisien säädösten antamisen jälkeen hän joutui aloittamaan masennuslääkehoidon, ja esittää tältä osin kannekirjelmän liitteessä A.11 lääkärintodistuksen.
- 222 Kantaja lisää vastauskirjelmänsä liitteeseen C.8 ”tarvittaessa” uuden lääkärintodistuksen.
- 223 Kantajan terveydelle aiheutuneen haitan osalta neuvosto väittää, että mahdollisen korvauksen on perustuttava konkreettisiin todisteisiin. Käsiteltävässä asiassa kantaja ei kuitenkaan ole esittänyt lääkärinlausuntoa vaan ainoastaan toimittanut ensimmäisen lääkärintodistuksen, jossa mainittu terveyden heikkeneminen ei ole pysyvää eikä peruuttamatonta, sekä vastauksessaan toisen lääkärintodistuksen, joka on erittäin ylimalkainen ja jonka perusteella ei voida arvioida niitä jälkiseurauksia, joita riidanalaiset säädökset ovat voineet aiheuttaa kantajan terveydelle.
- 224 Terveyshaitoista aiheutuneen kärsimyksen osalta kantaja väittää turvautuneensa masennuslääkehoitoon ja esittää tältä osin kannekirjelmän liitteessä A.11 pariisilaisen sairaalapsykiatrin antaman lääkärintodistuksen, joka on päivätty 14.12.2010. Mainitusta todistuksesta käy ilmi, että kyseinen lääkäri todistaa kantajan kärsineen tuolloin ”ahdistusoireyhtymästä ja vakavasta masennuksesta”, joka edellytti erittäin säännöllistä lääke- ja psykiatrista hoitoa. Saman lääkärin mukaan kantajan terveydentila huononi merkittävästi heinäkuun 2010 lopussa.
- 225 Kantajan esittämä lääkärintodistus voi tosin itsessään tukea hänen väitettään, jonka mukaan hän oli joutunut aloittamaan masennuslääkehoidon riidanalaisien säädösten antamisen jälkeen. Kyseisen todistuksen viimeisestä kohdasta ilmenee kuitenkin implisiittisesti, että todistus on laadittu ainoastaan kantajan ilmoittamien tietojen perusteella. Kyseessä olevasta lääkärintodistuksesta ei ilmene, että lääkärin tekemä taudinmääritys perustuisi joko hänen suorittamaansa kantajan aiempaan lääketieteelliseen seurantaan tai kantajaa aikaisemmin seuranneiden useampien lääkäreiden lääketieteellisiin lausuntoihin ja kertomuksiin. Muilta osin on todettava, että kyseisen lääkärin antaman todistuksen mukaan hän otti kantajan hoitoonsa vasta syyskuusta 2010 alkaen eli kaksi kuukautta riidanalaisien säädösten antamisen jälkeen. Jotta kantaja olisi tällaisessa tilanteessa voinut esittää näyttöä terveydentilansa huononemisesta riidanalaisien säädösten antamisajankohtana, hänen olisi pitänyt ainakin toimittaa mainitulle lääkärille asiakirjoja, joiden perusteella tämän olisi ollut mahdollista arvioida hänen yleinen ja jopa psyykinen terveydentilansa ennen mainittujen säädösten antamista. Minkään asian asiakirja-aineistoon sisältyvän seikan perusteella ei kuitenkaan voida todeta, että tällaisia asiakirjoja olisi toimitettu. Lisäksi on todettava, ettei kantaja esitä mitään asiakirjaa, joka osoittaisi, että hänelle on lääkärintodistuksen antamispäivän jälkeen määrätty masennuslääkkeitä.
- 226 Vastauskirjelmän liitteessä C.8 toimitetun lääkärintodistuksen osalta on todettava, että se on päivätty 12.1.2016 ja on psykiatrin laatima. Tällaisen asiakirjan tutkittavaksi ottamisen osalta voidaan tosin vain todeta, että kantaja ei perustele uuden lääkärintodistuksen toimittamista vastauskirjelmävaiheessa mitenkään muuten kuin tavanomaisella sanamuodolla ”tarvittaessa”. Koska kyseessä on kuitenkin terveyshaitasta aiheutunut kärsimys, olisi ollut täysin mahdollista ja jopa riittävää, että kantaja olisi käsiteltävässä asiassa täsmentänyt haluavansa ilmoittaa terveydentilansa kehityksen vuonna 2010 laaditun ensimmäisen lääkärintodistuksen jälkeen. On joka tapauksessa todettava, että vaikka kyseinen

asiakirja-aineiston asiakirja otettaisiin tutkittavaksi, mainitusta todistuksesta ei käy ilmi kantajan terveydentilan erityinen kehitys; siinä korkeintaan todistetaan, että kantajalla on hoidon jatkamista edellyttävä ahdistus- ja masennusoireyhtymä.

- 227 Vaikka kantajan esittämien lääkärintodistusten perusteella voidaan siis todeta, että hänellä oli tiettyjä terveysongelmia vuosina 2010 ja 2016, niihin ei sisälly siihen viittaavia seikkoja, että nämä ongelmat liittyisivät riidanalaisiin säädöksiin. Näin ollen ne eivät voi osoittaa syy-yhteyden olemassaoloa, ja vaatimus kantajan terveyshaitoista aiheutuneen kärsimyksen korvaamisesta on siis hylättävä (ks. analogisesti tuomio 12.9.2007, Combescot v. komissio, T-250/04, EU:T:2007:262, 100 kohta).
- 228 Edellä esitetystä seuraa, että kantaja ei esitä näyttöä terveyshaitoistaan aiheutuvan kärsimyksen todellisesta ja varmasta luonteesta eikä syy-yhteydestä. Näin ollen tämän vahingon korvaamista koskeva vaatimus on hylättävä perusteettomana.
- 229 Edellä 201, 220 ja 228 kohdassa esitettyjen päätelmien perusteella kantajan väittämää henkistä kärsimystä koskeva korvausvaatimus on hyväksyttävä osittain. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että kohtuullinen ja riittävä korvaus kantajalle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä on 71 000 euroa.
- 230 Näin ollen nyt käsiteltävä vahingonkorvauskanne on hyväksyttävä, ja tällä perusteella kantajalle on myönnettävä 71 000 euron suuruinen korvaus hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä. Sen sijaan hänen vaatimuksensa aineellisen vahingon korvaamisesta hylätään.

IV. Oikeudenkäyntikulut

- 231 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos hävinneitä asianosaisia on useita, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken.
- 232 Käsiteltävässä asiassa neuvosto on hävinnyt asian siltä osin kuin on kyse kantajalle aiheutuneen henkisen kärsimyksen korvaamisesta, kun taas kantaja on hävinnyt aineellisen vahingon korvaamista koskevan vaatimuksensa. Näin ollen on määrättävä, että kumpikin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 233 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Komissio vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Euroopan unionin neuvosto veloitetaan maksamaan Fereydoun Mahmoudianille 71 000 euron korvaus hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.**
- 2) **Kanne hylätään muilta osin.**
- 3) **Fereydoun Mahmoudian, neuvosto ja komissio vastaavat kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Julistettiin Luxemburgissa 2 päivänä heinäkuuta 2019.

Allekirjoitukset

Sisällys

I Asian tausta	2
II Oikeudenkäynti ja asianosaisten vaatimukset	4
III Oikeudellinen arviointi	5
A Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta	5
B Pääasia	7
1. Väitetty lainvastaisuus	8
2. Väitetty vahinko ja moititun toiminnan lainvastaisuuden ja kyseisen vahingon välisen syy-yhteyden olemassaolo	12
a) Väitetty aineellinen vahinko ja syy-yhteyden olemassaolo	13
1) Arvonalennus, joka liittyy siihen, ettei kantajan rahoitusvaroja hoidettu aktiivisesti ...	13
2) Kiinteän omaisuuden hoidosta johtuva tulonmenetys	16
3) Eurooppalaisissa yhtiöissä aiheutuneet tappiot	17
i) Sentegissä ja Decomissa aiheutuneet tappiot	17
ii) Codefaan liittyvät tappiot	19
4) Asianajokulut, joita aiheutui kantajan varojen vapauttamisesta osittain ja sen jälkeen takavarikoitujen pankkitilien vapauttamisesta	22
b) Väitetty henkinen kärsimys ja syy-yhteyden olemassaolo	23
1) Kunnian ja maineen vahingoittaminen	23
2) Päivittäisen elämän vaikeutumiseen ja terveydelle aiheutuneeseen haittaan liittyvä vahinko	29
i) Päivittäisen elämän vaikeutumiseen liittyvästä kärsimyksestä aiheutunut vahinko .	29
ii) Terveyshaitoista aiheutunut vahinko	32
IV. Oikeudenkäyntikulut	33